

Conferința Națională Alzheimer 2021

cu participare internațională

Ediția a 11-a,

Cu tema: Problematika demenței în timpul pandemiei cu COVID-19

24 - 27 februarie

Eveniment EXCLUSIV VIRTUAL

Organizator:

Asociația Română de
Psihiatrie și Psihoterapie

SOCIETATEA ROMANA

Cu sprijinul:

Societatea Română
Alzheimer

VOLUM DE REZUMATE ȘTIINȚIFICE

Vol. XI, 2021, Ed. XI

ISSN 2783 - 9486

ISSN - L 2783 - 9486

Servicii de informare / educare, consiliere și suport pentru aparținătorii -
îngrijitorii personali ai bolnavilor cu demență Alzheimer
*Information / education, counseling and support services for relatives -
personal caregivers of patients with Alzheimer's dementia*

Lect. Univ. Dr. Eugen Băican¹, Dr. Dan Adrian Gădălean²

¹Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Cluj-Napoca, România, ²Societatea Română Alzheimer, Filiala Napoca, Cluj-Napoca, România

The paper "Information / education, counseling and support services for relatives - personal caregivers of patients with Alzheimer's dementia" explores and presents, in a comprehensive integrated perspective, the issues related to the needs of patients with Alzheimer's dementia that caregivers / relatives of patients face, focusing on the social-cultural and care-specific in Romania and the countries in this part of Europe.

Unlike Western countries, in Romania, to a much greater extent, patients with Alzheimer's dementia live and are cared for by the family and they are not institutionalized.

In this situation, the relatives and also the caregivers of patients face dramatical special deficiencies and difficulties and they have major needs to which the community and the service system do not offer consistent and adequate answers.

There arise the needs for information / education, counseling and support to deal with these situations. Thus, it is important to look at how we can increase their coping capabilities, avoid risk of burn-out, as well as that of social isolation / marginalization and confrontation with the feeling of stigma in the community.

The conceptual-theoretical presentation of this issue will be completed with specific illustrations from the Support, Information and Counseling Group Program established in Cluj-Napoca in 2007 within DGASPC Cluj, in association with the Faculty of Sociology and Social Work of Babeș-Bolyai University.

This program, based on a complex and extensive research of the needs and resources of caregivers and also on a number of evaluations made since its beginning, was awarded in 2008 the Grand Prize at the Fondation Médéric Alzheimer Conference in Bruxelles, being appreciated as a model of good practice in addressing this issue.

Îmbunătățirea sănătății mintale a populației din România prin acces transparent și nemijlocit la servicii medicale și de asistență socială

Improving the mental health of the Romanian population through transparent and direct access to medical and social assistance services

Rodica Căciulă¹

¹Asociația Habilitas – Centru de Resurse și Formare Profesională, București, România

Proiectul „Sănătatea mintală – prioritate pe agenda publică!” a fost implementat de Societatea Română de Sprijin a Vârstnicilor și a Suferinzilor cu Afecțiuni de tip Alzheimer, în calitate de lider de parteneriat și Asociația Habilitas – CRFP, în perioada 31 octombrie 2018 - 31 iulie 2020.

Proiectul a fost cofinanțat din Fondul Social European, prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, Cod SIPOCA 205, MySMIS: 112591.

Valoarea totală a proiectului a fost de 931,980.95 lei, din care:

- 913,341.33 lei valoare eligibilă nerambursabilă
- 18,639.62 lei cofinanțare eligibilă a Beneficiarului.

Proiectul a avut ca obiectiv general dezvoltarea și introducerea de politici, sisteme și standarde comune alternative în administrația publică ce optimizează procesele decizionale din domeniul sănătății mintale, cu accent pe demențe, în concordanță cu „Strategia pentru consolidarea administrației publice 2014-2020 (SCAP)”. Obiectivul general a vizat formularea de alternative cu privire la Legea Sănătății Mintale (Legea 487/2002).

Astfel, în cadrul proiectului a fost elaborată Politica Publică gândită cu 7 axe prioritare, așa cum apar în „Planul Național de Acțiuni 2020-2024” privind tulburările neuro-degenerative, în special demența Alzheimer.

Priorități pe care am dori să le realizăm în primii doi ani de implementare:

- Axa 1 - Crearea și operaționalizarea Registrului Național al persoanelor diagnosticate cu demență în România;
- Axa 2 - Prevenirea, informarea și conștientizarea populației privind tulburările neurodegenerative;
- Axa 3 - Sprijin și îngrijire pentru pacienții diagnosticați cu demență.

Neuropatologia implicațiilor pandemiei cu COVID-19 *The neuropathology of the COVID-19 pandemic implications*

Prof. Roxana Octavia Cărare¹

¹University of Southampton, Southampton, United Kingdom

Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) causes viral pneumonia, with neurological disturbance commonly reported, and SARS-CoV-2 has been detected in post-mortem brain tissue.

These CNS effects seem to be worse in Black, Asian and other ethnic minorities (BAME). The spectrum of pathological changes includes: ischaemic toxic encephalopathy, acute cerebrovascular accident, encephalitis, meningitis, myelitis, Guillain-Barre syndrome and demyelinating lesions.

One working hypothesis is that SARS-CoV-2 enters the CNS by binding to ACE2 while transmembrane protease serine 2 (TMPRSS2) is important for the entry of the virus into cerebro-vascular cells, resulting in exacerbation of the coagulation cascade. A clear insight into the pathophysiology of the CNS manifestations of COVID-19 that predispose to stroke will shed light on potential therapeutic targets related to ACE2/TMPRSS2 for COVID-19.

Dimensiunile corelative dintre ONG-uri și dezvoltarea serviciilor sociale adresate persoanelor cu demență. Studiu de caz, Unitatea Mobilă Alzheimer Napoca

The correlative dimensions between NGOs and the development of social services for people with dementia. Case study, Mobile Alzheimer's Unit Napoca

Dr. Dan Adrian Gădălean¹, Monica Solomon¹

¹Societatea Română Alzheimer, Filiala Napoca, Cluj-Napoca, România

Introducere: Bolnavii Alzheimer și asistenții personali/apartinătorii acestora au nevoie de acces la o comunitate cât mai mare de experți și o varietate de soluții concrete/modele de intervenție integrate pentru a oferi suport autentic celor afectați de această boală. ONG-urile de profil trebuie să se auto-organizeze/mobilizeze pentru a prelua și coordona anumite servicii din sectorul medico-social (v. parteneriat public-privat).

Acest subiect este strâns legat de atitudinea societății față de persoanele cu demență și barierele pe care aceștia le au în accesarea serviciilor medico-sociale.

În țările nordice în particular, ce au un sistem de sănătate bine dezvoltat, există programe inovatoare testate deja prin programul „Dementia Friendly Community”. Acesta reprezintă o oportunitate de a împărtăși cele mai recente informații, abordări ale celor mai bune practici pentru creșterea gradului de conștientizare a publicului cu privire la demență și sprijinirea persoanelor cu demență.

Metode: Cercetare-intervenție prin analiza literaturii de specialitate pentru a identifica studii relevante în reviste, rapoarte de cercetare, legislație etc. despre dezvoltarea serviciilor destinate persoanelor cu dizabilități, cu accent pe demență.

Rezultat: Au fost identificate studii, modele eficiente de bună practică în dezvoltarea serviciilor medico-sociale. Am implementat proiectul Unitatea Mobilă Alzheimer Napoca (UMAN). Conferința deschide oportunitatea întâlnirii profesioniștilor care lucrează în domeniul sănătății mintale de a crea noi conexiuni și a dezvolta noi servicii destinate persoanelor cu demență.

Concluzii: Este necesară o abordare integrată și implicare pe mai multe niveluri pentru a explora cele mai bune practici privind îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu demență prin accesul la servicii de calitate. Prin implementarea proiectului Unitatea Mobilă Alzheimer Napoca (UMAN) se contribuie la menținerea autonomiei și incluziunii sociale a persoanelor diagnosticate cu boala Alzheimer și/sau alte forme de demențe. Prin urmare, starea lor de bine depinde de accesul la servicii.

Introduction: Alzheimer's patients and their personal caregivers/their relatives need access to a large as possible community of experts and to a variety of concrete solutions/integrated intervention models to provide genuine support to those affected by this disease. NGOs need to self-organize/mobilize to take over and coordinate certain services in the medical and social sector (see public-private partnership).

This topic is closely related to society's attitude towards people with dementia and the barriers they have in accessing medical and social services.

In particular, in the Nordic countries which have a well-developed health system there are innovative programs already tested through the "Dementia Friendly Community" program. This represents an opportunity to share the latest information and best practice approaches to raising public awareness of dementia and supporting people with dementia.

Methods: Research-intervention analysis of the literature to identify relevant studies in journals, research reports, legislation, etc. on the development of services for people with disabilities, with a focus on dementia.

Results: Several studies have been identified, effective models of good practice in the development of medical and social services. We have implemented the project Mobile Alzheimer's Unit Napoca (UMAN). The conference offers the opportunity to meet professionals working in the field of mental health, to create new connections and to develop new services for people with dementia.

Conclusions: An integrated approach and a multi-level involvement are needed to explore best practices for improving the quality of life of people with dementia through access to quality services. By implementing the Napoca Mobile Alzheimer's Unit (UMAN) project, this contributes to maintaining the autonomy and social inclusion of people diagnosed with Alzheimer's disease and/or other forms of dementia. Therefore, their well-being depends on access to services.

Introducere în platforma de învățare online INDEED *Introduction to the INDEED online learning platform*

Psychologist Sabine Gergely¹

¹MEMORY Centre, n.p.o., Bratislava, Slovakia

Nowadays, a growing challenge in the system of dementia care in Europe, especially in countries of the Danube region, is emigration of healthcare workers, unsatisfactory level of knowledge, skills and cooperation of healthcare professionals, lack of specific services, and use of assistive technology. Therefore, a consortium of 10 countries from the Danube region was formed with a joint effort to create an intervention with the aim of providing a solution to these problems in the project “Innovation for Dementia in the Danube Region (INDEED)”.

The main objective of INDEED is to improve dementia care in the Danube region and to contribute to the implementation of national dementia strategies with the goal of enhancing the quality of life of people with dementia and their carers.

Within the project, an online learning platform - information and skill-building intervention for institutions involved in dementia care and their members or employees, including health and social services as well as private enterprises, was developed.

The strategy was focused on developing (1) an interdisciplinary training to improve the quality of knowledge and skills of all professional groups involved in dementia care (Module CAMPUS); (2) a networking tool to enhance the collaboration and coordination among professional groups involved in the care and therapy of people with dementia (Module CONNECT); (3) a business consulting service, fostering the development of innovative services, care facilities and business models (Module COACH).

INDEED online platform is available in English master version and in four local languages (Slovenia, Bulgaria, Romania and Slovakia). The presentation is aimed at introducing the INDEED online learning platform through a practical demonstration of working with the platform.

O cale echitabilă către prevenirea demenței: Diferențe socio-economice și de gen în factorii de risc modificabili pentru boala Alzheimer și alte tipuri de demență pe tot parcursul vieții

A fair way for prevent dementia: Socio-economic and gender differences in modifiable risk factors for Alzheimer's Disease and other lifelong dementia

Dr. Ștefania Ilinca¹

¹European Centre for Social Welfare Policy and Research, Wien, Austria

Prevenția bolii Alzheimer și a altor forme de demență este o componentă esențială a strategiilor de reducere a impactului său enorm asupra indivizilor, familiilor și societății, la nivel global. Numeroase studii confirmă inegalitatea de gen persistentă pentru mulți factori de risc modificabili.

Mai mult, prin intersecția dezavantajelor socio-economice și a inegalității de gen, femeile sunt mai expuse la factori de risc pe parcursul vieții și, în același timp, sunt mai vulnerabile la efectele acestor factori asupra stării de sănătate. Deși unele inegalități bazate pe gen în factorii de risc modificabili ai bolii Alzheimer și a altor forme de demență au fost reduse în ultimii ani, altele au devenit mai răspândite.

În această prezentare vom revedea literatura de specialitate cu privire la modul în care sexul afectează factorii de risc modificabili pentru boala Alzheimer și alte forme de demență, subliniind importanța unei abordări bazate pe promovarea echității în sănătate și accesul la îngrijire pentru prevenirea demenței.

„Nu esti singur. Numai să-mi spui!”. Alzheimer Café pentru a reduce povara asupra familiilor îngrijitoare

“You are not alone. Just tell me!”. Alzheimer Café to reduce the burden of the caring families

Dr. Gabriella Kiss¹

¹Caritas Alba-Iulia, Alba-Iulia, România

Prin intermediul unui studiu empiric, am realizat în Ardeal o cercetare cu 50 de familii care îngrijesc vârstnici cu demență în propriile domiciliu, precum și cu 50 de familii ai căror vârstnici, în ultimele 12 luni de la data studiului, au fost internați în instituții. Studiile s-au realizat prin interviuri și chestionare (Zarit, 1985; Aneshensel, 1995; Szabó, 2012; Szabó-Kiss, 2015) și cu șase întâlniri de tip focus grup. Cercetarea științifică s-a realizat într-un interval de 3 ani (2015 - 2017).

Prin studierea greutăților cu care se confruntă familiile îngrijitoare, am recunoscut mai întâi că sarcinile de îngrijire în familie nu sunt împărțite în mod egal. De obicei, observăm că în tratarea acestor dificultăți, sarcina este în mare măsură preluată de un „membru primar îngrijitor” în majoritatea cazurilor de față, uneori împărțind sarcinile cu alți membri ai familiei, care devin îngrijitori secundari.

În luna decembrie 2018, am început în Caritas Alba-Iulia, la Căminul de Bătrâni „Sf. Elisabeta” Gheorgheni, un proiect pilot denumit Alzheimer Café:

- este un program care are la bază o serie de întâlniri regulate pentru persoanele cu demență și familiile lor, precum și pentru îngrijitorii lor;
- cei prezenți pot fi informați despre boală în prezența unui specialist și pot participa la o conversație interactivă informală;
- pot cunoaște viața altor familii în situații similare;
- la fiecare întâlnire vor fi prezentate diferite teme legate de boală, îngrijire, comunicare etc;
- se organizează activități în grup, cu coordonarea colegilor de specialitate care lucrează în cămin, unde se discută problemele cu care se confruntă membrii familiei.

Acesta își propune să ofere asistență continuă în înțelegerea și acceptarea persoanei cu demență, depășirea izolării la domiciliu, păstrarea sănătății mintale a membrilor familiei și prevenirea bolii.

Am realizat și editat manualul „Demența și Familia” cu informații teoretice, practice și cu rezultatele cercetării științifice.

Through an empirical study conducted in Transylvania which was comprised of 50 families who care for elderly with dementia in their own homes, as well as with 50 families whose elderly in the last 12 months from the date of the study were hospitalized in institutions. The studies were done through interviews and questionnaires (Zarit, 1985; Aneshensel, 1995; Szabó, 2012; Szabó-Kiss, 2015) and through six focus groups type of meetings. The scientific research was carried out during a 3-year period (2015-2017).

By studying the difficulties faced by caring families, we first recognized that family care tasks are not shared equally. Usually, we notice that in dealing with these difficulties, the task is largely taken over by a “primary caregiver”, in most cases, sometimes sharing the tasks with other family members who become secondary caregivers.

In December 2018 we started in Caritas Alba-Iulia at "Sf. Elisabeta" Gheorgheni Nursing Home, a pilot project called Alzheimer Café:

- is a program that is the basis for a series of regular meetings for people with dementia and their families, as well as for their carers;*
- those present can be informed about the illness in the presence of a specialist and can participate in an informal interactive conversation;*
- the persons can get to know what families in similar situations go through;*
- at each meeting, different topics related to the illness, care, communication, etc. will be presented;*
- group activities are organized with the coordination of fellow specialists working in the nursing home, where the problems faced by family members are discussed.*

It aims to provide prevention strategies and ongoing assistance in understanding and accepting the person with dementia, overcoming isolation at home, maintaining the mental health of family members and illness prevention.

I written and edited a manual "Dementia and the Family" with theoretical and practical information and the results of scientific research.

Politici globale privind demența *Global policies on dementia*

Prof. Alexander Kurz¹

¹*Technical University of Munich, Munich, Germany*

In this keynote we review and compare leading international dementia policies with regard to the key approaches taken. Strategies converge on the themes of modifiable risk factors and prevention, timely diagnosis, education and training of care providers, promoting integrated and coordinated care, supporting families and other informal carers, improving and ensuring access to high-quality services, increasing public awareness and fighting discrimination, developing dementia-inclusive communities and supporting research.

From the findings, we derive conclusions on the role and contribution of patient and carer organisations to the improvement of dementia care.

Echitera – Terapii de recuperare - punte între inginerie și medicină *Echitera – Recovery therapies - the bridge between engineering and medicine*

Prof. Univ. Dr. Ing. Cristina Mohora¹

¹Universitatea Politehnică din București, București, România

„Puterea minții și iubirea de viață pot face minuni” spunea Micul Prinț, în cartea cu același nume scrisă de Antoine de Saint-Exupéry. Această frază surprinde foarte plastic una din valorile fundamentale ale asistenței sociale, aceea de „dobândire a unor puteri sporite de acțiune și control, pentru a putea influența în mai mare măsură propriul mediu de viață” (Roth și Rebeleanu, 2007).

Dezvoltarea explozivă a științei a condus la progrese notabile în tehnologiile asistive, astfel încât, prin mijloace sofisticate de investigare și tratament, este posibilă o mai bună evaluare a persoanei cu dizabilități, dar și o personalizare a dispozitivelor asistive asociate problemei acesteia.

Ingineria reabilitării constă în aplicarea științei și tehnologiei pentru a îmbunătăți calitatea vieții pentru persoanele cu dizabilități, definiție dată de James Reswick, Director al Diviziei de Științe de Reabilitare de la National Institute of Disability and Rehabilitation Research, S.U.A.. Ingineria reabilitării vine în completarea celorlalte domenii (medicină, terapie ocupațională, kinetoterapie, educație fizică și sport).

Lucrarea prezintă câteva preocupări din cadrul masterului „Echipamente pentru terapii de recuperare” din cadrul Universității Politehnica din București, Facultatea Inginerie Industrială și Robotică, unde studiază o echipă interdisciplinară de studenți.

“The power of the mind and the love of life can generate a miracle,” said the Little Prince in the book with the same name written by Antoine de Saint-Exupéry. This phrase very plastically captures one of the fundamental values of social assistance, that of “acquiring increased powers of action and control, in order to be able to influence to a greater extent one’s own living environment” (Roth and Rebeleanu, 2007).

The explosive development of science has led to notable advances in assistive technologies, so that, after investigation and treatment, a better rehabilitation of the person with disabilities is possible by a personalization of assistive devices associated with their problem. Rehabilitation engineering is the application of science and technology to improve the quality of life for people with disabilities, as defined by James Reswick, Director of the Division of Rehabilitation Sciences at the National Institute of Disability and Rehabilitation Research, U.S.A.

Rehabilitation engineering complements the other fields (medicine, occupational therapy, physical therapy, sports).

The paper presents some objectives in this regard within the master's degree “Equipment for rehabilitation therapies” within the Politehnica University of Bucharest, Faculty of Industrial Engineering and Robotics. There study together interdisciplinary teams of students, from engineering, kinetotherapy, medicine, sport etc.

Construim comunități de încredere în perioada pandemiei *Building caring communities during COVID-19*

Monica Moldovan¹, Despina Ungureanu¹

¹*The Care Hub, Timișoara, România*

Deoarece credem că experiența de viață a oamenilor în vârstă este valoroasă și poate fi împărtășită, cu grijă și drag, întregii comunități, The Care Hub este întreprinderea socială care conectează familii ce au nevoie de îngrijitoare de încredere cu doamne cu experiență, verificate și evaluate riguros.

În martie 2020, The Care Hub coordona 11 parteneri, doamne în vârstă cu experiență formală sau informală ca îngrijitoare, care sprijineau cu activitățile zilnice 16 beneficiari ai căror familii, fie că erau departe sau ocupate, aveau nevoie de ajutor pentru a asigura celor dragi o calitate ridicată a vieții. Următoarele 12 luni au reprezentat o perioadă riscantă și plină de incertitudini pentru fiecare dintre noi, dar, mai ales, pentru un start-up din domeniul îngrijirii la domiciliu!

Monica Moldovan, fondatoarea The Care Hub, va prezenta provocările întâmpinate, precum și abordarea echipei pentru a asigura siguranța beneficiarilor și a partenerilor, ambele categorii fiind vulnerabile la riscurile COVID-19 și, împreună cu Despina Ungureanu, Head of Community & Operations, va răspunde întrebărilor.

Mindfulness în tulburarea cognitivă ușoară (MCI) *Mindfulness in mild cognitive impairment (MCI)*

Psiholog Clinician Dr. Maria-Daniela Nicoară^{1,2}

¹Asociația Brain Center, Sibiu, România, ²Spitalul „Dr. Gheorghe Preda”, Sibiu, România

Declinul cognitiv asociat vârstei constituie o problemă de sănătate publică larg răspândită și în creștere, majoritatea vârstnicilor experimentând deteriorarea funcției cognitive, deși, contrar părerii generale, tulburările de memorie nu sunt nici normale și nici nu se justifică prin înaintarea în vârstă.

Populația subclinică MCI se plasează într-o zonă de tranziție între funcționarea cognitivă normală și AD clinică probabilă (Winblad et al, 2014) și ar trebui identificată și avută în vedere pentru intervenții terapeutice timpurii, știut fiind faptul că cca 10-20% din pacienții MCI converg anual spre AD, comparativ cu doar 1-2% din subiecții sănătoși (Plassman et al, 2008, Petersen et al, 1997, 2001).

În lumina faptului că nu există în prezent un tratament farmacologic aprobat pentru prevenirea sau întârzierea progresiei MCI spre AD, este necesară căutarea de abordări nonfarmacologice de prevenție și intervenție, care să țină seama de mod specific factorii de risc și ale căror rezultate să poată fi transferabile în ADL pentru persoanele cu MCI.

Practicarea tehnicilor de meditație mindfulness pare să corespundă acestui deziderat, evidențe multiple arătând că mindfulness crește volumul și concentrarea substanței cenușii la nivelul zonelor cerebrale precum hipocampusul și cortexul prefrontal, întărind conectivitatea funcțională și îmbunătățind calitatea vieții.

Lucrarea de față își propune să investigheze dacă practicile de tip mindfulness sunt eficiente și pot să prevină declinul cognitiv și chiar să inverseze simptomele la persoanele cu MCI și, de asemenea, dacă mindfulnessul se poate constitui ca opțiune viabilă de tratament nonfarmacologic pentru pacienții cu MCI.

Age-related cognitive decline is a widespread and growing public health problem, with most seniors experiencing deteriorating cognitive function, although, unlike general opinion, memory disorders are neither normal nor justified by aging.

The subclinical MCI population is placed in a transition zone between normal cognitive functioning and probable clinical AD (Winblad et al, 2014) and should be identified and considered for early therapeutic interventions, as it is known that about 10-20% of MCI patients converge annually to AD, compared to only 1-2% of healthy subjects (Plassman et al., 2008; Petersen et al., 1997, 2001).

In the light of the fact that there is currently no approved pharmacological treatment for the prevention or progressive delay of MCI to AD, there is a need to look for non-pharmacological approaches for prevention and intervention, which specifically target risk factors and whose outcome can be transferable to ADL for people with MCI.

The practice of mindfulness meditation techniques seems to meet this goal, multiple evidence showing that mindfulness increases gray matter volume and concentration in brain regions such as the hippocampus and the prefrontal cortex, strengthens the brain functional connectivity and enhances quality of life.

This paper aims to investigate whether mindfulness practices are effective and can prevent cognitive decline and even reverse the symptoms of people with MCI and also whether mindfulness can be a viable non-pharmacological treatment option for patients with MCI.

Ghid de bune practici în dezvoltarea, implementarea și evaluarea alternativelor la politicile publice de sănătate mintală

Developing, implementing and evaluating alternatives to mental health public policies – a guide of good practices

Elena Magdalena Oncia¹

¹Asociația Habilitas – Centru de Resurse și Formare Profesională, București, România

GHIDUL DE BUNE PRACTICI ÎN DEZVOLTAREA, IMPLEMENTAREA ȘI EVALUAREA ALTERNATIVELOR LA POLITICILE PUBLICE a fost elaborat de către Asociația Habilitas - CRFP în contextul implementării proiectului „Sănătatea mintală – prioritate pe agenda publică!” cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă (POCA) 2014 - 2020 - cod proiect 112591, care are ca obiectiv general dezvoltarea și introducerea de politici, sisteme și standarde comune alternative în administrația publică ce optimizează procesele decizionale din domeniul sănătății mintale cu accent pe demențe, în concordanță cu SCAP (Strategia pentru Consolidarea Administrației Publice), pe o perioadă de 18 luni.

Ghidul a fost realizat în cadrul activității A5. Dezvoltarea de acțiuni de formulare de politici alternative, subactivitatea A5.2 Realizarea Planului de Acțiune și organizarea unei vizite de studiu, care contribuie la atingerea obiectivului specific OS.5 Optimizarea reglementărilor legislative în domeniul sănătății mintale, prin elaborarea și promovarea unei politici publice alternative la Legea sănătății mintale și prin organizarea unei vizite de studiu în Grecia în vederea valorificării, multiplicării și facilitării transferului de bune practici europene în formularea de politici publice.

Prin structura propusă, ghidul oferă informații relevante grupului țintă (specialiști din domeniul sănătății și cel social), atât cu concepte teoretice fundamentale din teoria politicilor publice, cât și cu exemple concrete din practica internațională, europeană și românească, oferind, totodată, o perspectivă comparativă asupra elaborării de politici publice alternative, în special în domeniul sănătății mintale, cu accent pe demențe, în Grecia, UK și România.

Pe lângă faptul că oferă și o imagine concretă a modului în care sunt elaborate politicile publice în domeniul sănătății mintale – în special demența, acest ghid pune la dispoziția celor interesați un material bibliografic semnificativ, de referință pentru domeniu.

The Guide of Good practices in Developing, Implementing and evaluation alternatives to Public Policies was prepared by the Habilitatis Association - CRFP in connection with the implementation of the project “Mental Health – a priority on the public agenda”, cofunded by the European Social Fund, Operational Programme Administrative Capacity Development (POCA) - 2014-2020, project code 112591, whose general objective is to develop and introduce common alternative mental health policies, systems and standards in the public administration in order to improve the decision making process regarding mental health, with a focus on dementia, in compliance with the Strategy aimed to strengthen the Public Administration, over an 18-month period.

The Guide was elaborated as part of the activity A5 - Developing alternative public policies, subactivity A 5.2 Creating an Action Plan and organizing a study visit, with the aim to meet the specific objective OS.5 – Improving legal regulations regarding mental health, by elaborating and promoting an alternative public policy

to the Mental Health Law and by organizing a study visit to Greece in order to build on, multiply and facilitate the transfer of European good practices in formulating public policies.

The guide offers relevant information for the target group (health and social specialists), both fundamental theoretical concepts in public policies theory and practical examples from the international, European and Romanian practice. The guide also offers a comparative perspective of developing alternative public policies in mental health, with a focus on dementia, in Greece, UK and Romania.

The guide not only reveals an overview of developing mental health policies, with a focus on dementia, but also offers a comprehensive bibliography.

Prezentare generală a INDEED *Overview on INDEED*

Psychologist Lea Pfäffel¹

¹Technical University of Munich, Munich, Germany

In many countries of the Danube Region the quality of care for people with dementia and their carers falls short of European standards. In particular, there is a lack of dementia-related knowledge among professionals in the health and social care sector, insufficient interprofessional collaboration and a shortage of important services such as day care centres.

Vocational training for all occupational groups involved in dementia care has proven to be a valuable tool for building skills and professional care networks. This is considered to contribute to better dementia care and thus, improving the quality of life of people with dementia and their informal carers (Mehrabian et al. 2019).*

Since 2018, dementia experts from ten South Eastern European countries have developed and piloted an educational intervention that addresses multiple occupations, which makes it unique in offering a common knowledge base for person-centred dementia care and a platform for collaboration.

The intervention is delivered in a virtual format including online workshops and an e-learning course. This educational intervention and its evaluation in four countries is co-funded by the European INTERREG-Danube Transnational Programme from 2018 to 2021. The intervention is currently available in five languages (English, Bulgarian, Slovenian, Slovakian, Romanian). Preliminary evaluation of the workshops and the e-learning course show exceptionally favourable results.

**S. Mehrabian, L. Schwarzkopf, S. Auer, I. Holmerova, MG. Kramberger, M Boban, E. Stefanova, C. Tudose, N. Bachinskaya, T. Kovacs, P. Koranda, T. Kunchev, L. Traykov, J. Diehl-Schmid, K. Milecka, A. Kurz (2019) Dementia care in the Danube region. A multi-national expert survey. *Neuropsychiatric Disease and Treatment* 15:2503-2511.*

Cercetări preliminare privind folosirea Testului Asociativ Verbal la pacienții cu Alzheimer

Preliminary research on the use of the Verbal Associative Test in Alzheimer's patients

Prof. Univ. Dr. Psiholog Mihaela Roco¹

¹Universitatea din București, București, România

După știința noastră, până acum nu a fost utilizată această tehnică proiectivă în studiile asupra pacienților cu Alzheimer în țara noastră. Motivele care ne-au determinat să utilizăm Testul Asociativ Liber (TAV) pentru pacienții cu Alzheimer sunt următoarele:

- a) Determinarea obiceiurilor verbale, care se dovedesc a fi legate de amintirile personale (Galton);
- b) Cunoașterea modului de raportare la realitate (implicare, ruptură, indiferență – Bleurer);
- c) Punerea în evidență a semnificației cuvintelor în plan cognitiv și afectiv (Jung).

Testul elaborat de noi cuprinde 20 de cuvinte stimul care se referă la persoane cu nivele de vârstă diferite: băiat, adolescent, tânăr, adult, bătrân. Testul include două etape: asociere și reamintire. Instructajul de administrare este cel clasic. Testul a fost administrat pentru două loturi de participanți:

- 1) pacienți Alzheimer dintr-un azil privat
- 2) seniori dintr-un club de sector, cu vârste cuprinse între 59 și 80 de ani

S-au constatat diferențe puternic semnificative legate atât de vârstă, cât și de nivelul de educație. Mediul socio-cultural are o influență considerabilă. Alte rezultate importante au arătat că pacienții cu Alzheimer prezintă blocaje asociative (nu găsesc niciun răspuns la cuvântul stimul), predomină răspunsurile de raportare personală, emoțională la stimul, timpul de reacție este mai mare în etapa reamintirii, etapă în care răspunsurile din etapa asocierii sunt diferite de cele din etapa reamintirii, frecvența răspunsurilor care se repetă la itemi diferiți este relativ mare și există comportamente neobișnuite în plan motric și neurovegetativ.

Numărul restrâns de participanți și numărul redus de cuvinte stimul nu permit generalizări. Datele obținute arată că acest test este discriminativ pentru persoanele cu Alzheimer. În viitor, se poate construi un test adaptat pentru această categorie de participanți, care ar putea fi folosit pentru depistarea timpurie a simptomelor bolii Alzheimer.

Evaluarea pacienților cu Alzheimer și monitorizarea acestora în timpul și după pandemie

Alzheimer's patients evaluation, monitorization during and post pandemia

Prof. Univ. Dr. Luiza Spuru^{1,3,9}, Conf. Univ. Dr. Ing. Irina Georgiana Mocanu^{4,9}, Conf. Univ. Dr. Ing. Titus Bălan^{5,9}, Dr. Ana-Maria Doscan^{1,2}, Dr. Cosmina Niculescu², Asist. Univ. Dr. Ștefan Busnatu^{6,9}, Dr. Flavia Rotaru^{7,9}, Conf. Univ. Dr. Francisco Flórez-Revuelta^{8,9}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România, ²Clinica Universitară de Geriatrie, Gerontologie și Psihogeriatrie, Otopeni, România, ³Fundația Internațională „Ana Aslan” – Centrul de Boli de Memorie și Medicina Longevității, București, România, ⁴Universitatea Politehnică din București, București, România, ⁵Universitatea Transilvania din Brașov, Brașov, România, ⁶Centrul de Inovație și e-Health – Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România, ⁷RoHealth – Clusterul pentru Sănătate și Bioeconomie, București, România, ⁸Universitatea din Alicante, Alicante, Spania, ⁹Cost Action 19126 „GoodBrother” (Rețea cu aplicații audio și video bazate pe confidențialitate pentru viață activă și asistată)

Europe is considered the most ageing continent in the world and this challenge has raised many initiatives during the last decade.

With the ongoing digitization of the society, new opportunities arise to foster these living and working environments. Digital solutions can assist citizens to live and promote a healthy and independent life, with limited/free from non-communicable diseases, with the opportunities to work into later life, and ensuring positive health and wellbeing. Digital solutions can play the role of offering solutions and bridge social connectiveness and warnings in case of virus outbreaks.

Active and Assisted Living (AAL) technologies and services aim to improve quality of life and support independent and healthy living of older and frail people. Innovation in AAL can address healthcare and social demands while generating economic opportunities.

Off-the-shelf IoT products have been adopted for everyday use for human-computer/environment interaction, streaming, recording, or video summarisation. Audio and video make it possible to monitor an environment and gather information.

One of the users' main concerns about the use of AAL technologies and services is related to the possibility of collecting data, to whom it will be disseminated and how it will be used. AAL solutions must consider privacy-by-design methodologies in order to protect the fundamental rights of those being monitored.

The aim of “Goodbrother” is to increase the awareness on the ethical, legal and privacy issues associated to audio- and video-based monitoring and to propose privacy-aware working solutions for assisted living, by creating an interdisciplinary community of researchers and industrial partners from different fields (computing, engineering, healthcare, law, sociology) and other stakeholders (users, policy makers, public services), stimulating new research and innovation. “Goodbrother” will offset the “Big Brother” sense of continuous monitoring by increasing user acceptance, exploiting these new solutions and improving market reach.

Rezultatele evaluării *Results of the evaluation*

Psychologist Tina Štukelj¹

¹University of Ljubljana, Ljubljana, Slovenia

Delivering one single platform with extensive load of content in several languages was first challenge in the INDEED project (Interreg Danube), and it was followed by the second goal – to promote the platform in local environments and make evaluation of its user-friendliness and versatility. Hosting 24 workshops, 6 per country (Bulgaria, Romania, Slovakia, Slovenia), as initially planned, had to be delivered in an online mode due to the COVID-19 restrictions. We set the structure of the event that mimicked the real-life workshops as closely as possible, which resulted in delivering presentations, enabled group work, and encouraged participants to get involved in the discussions. The workshops were led by local moderators, which made it possible to adjust the debate to the local issues and details. In the group work participants got the chance to use the platform to clarify some important issues regarding dementia, and in the fruitful discussions this information was further implemented with first-hand experiences by participants coming from different professions, institutions and areas.

The same needs, accompanied by different local challenges, were discussed in workshops, and the discussions revealed the gaps that need to be improved in the dementia care in all respective countries. Based on the evaluation of the participants' satisfaction the INDEED platform brings together the up-to-date knowledge, expands the acknowledgement to different professions and encourages development of new services and products in the field of dementia care.

Abordări inovatoare în îngrijirea demenței: exemple de bună practică *Innovative approaches in dementia care: good practice cases*

Elena Bianca Pătlăgică¹

¹European Association for Social Innovation, Popești-Leordeni, România

Ce este CARE4DEM?

CARE4DEM este un proiect european finanțat prin programul Erasmus+, în cadrul căruia a fost dezvoltat un model inovator de grup de sprijin online pentru îngrijitorii informali ai persoanelor cu demență.

Acest proiect a fost implementat de către 6 organizații din Europa, care au conceput și testat un set de instrumente esențiale pentru a pune în practică un grup de sprijin online.

Care sunt rezultatele proiectului CARE4DEM?

Principalele rezultate ale proiectului sunt:

1. Un studiu privind situația grupurilor de sprijin online special concepute pentru îngrijitorii informali realizat în anul 2018
2. Un model de grup de sprijin online
3. Un profil de competențe al facilitatorului și un instrument online de autoevaluare a competențelor
4. Un program de formare pentru facilitatori

Toate aceste instrumente au fost testate în cele 5 țări participante în proiect, inclusiv în România, unde au fost implementate două grupuri de sprijin, la care s-au înscris aproximativ 50 de îngrijitori informali. Programul de formare pentru facilitatori este disponibil online și poate fi accesat gratuit.

Care sunt beneficiile participării la un grup de sprijin online?

În urma implementării celor două grupuri de sprijin a reieșit că acestea au un rol important în:

- Reducerea stresului și a epuizării emoționale cu care se confruntă îngrijitorii informali
- Creșterea satisfacției privind acordarea serviciilor de îngrijire unei persoane apropiate
- Schimbul de informații cu privire la toate aspectele îngrijirii unei persoane cu demență
- Creșterea calității serviciilor de îngrijire informale
- Reducerea timpului alocat participării la un grup de sprijin

Cine poate utiliza modelul de grup de sprijin CARE4DEM?

Modelul CARE4DEM poate fi utilizat de către îngrijitorii informali ai persoanelor cu demență și de către profesioniștii din sistemul social și medical pentru a pune în aplicare un grup de sprijin online. Pentru mai multe informații despre acest model, vă rugăm să accesați website-ul proiectului sau să ne contactați: easi.assistant@gmail.com

Mai multe detalii: <https://eurocarers.org/care4dem/>

What is CARE4DEM?

CARE4DEM is a European project funded by the Erasmus+ programme, in which an innovative online support group model has been developed for informal carers of people with dementia.

This project has been implemented by 6 organisations from Europe, which have designed and tested a set of essential tools for implementing an online support group.

What are the results of the CARE4DEM project?

The main results of the project are:

An evidence review on web-based mutual aid groups

A web-based mutual aid groups model

A facilitator's competence profile and an online self-assessment tool

A training programme for facilitators

All these tools were tested in the 5 countries participating in the project, including Romania, where two support groups were implemented, to which about 50 informal carers were enrolled. The online course for facilitators is available and can be accessed free of charge.

What are the benefits of participating in an online support group?

Following the implementation of two support groups in Romania, it emerged that they play an important role in:

Reducing stress and emotional exhaustion faced by informal caregivers

Increased satisfaction with the provision of care to a close person

Exchange of information on all aspects of the care of a person with dementia

Increasing the quality of informal care services

Reducing the time allocated to participation in a support group

Who can use the CARE4DEM support group model?

The CARE4DEM model can be used by the informal carers of people with dementia and by social and medical professionals to implement an online support group. For more information about the available tools, please visit the project website or contact us: easi.assistant@gmail.com

More details: <https://eurocarers.org/care4dem/>

Utilizarea dramei și a artei povestirii în îngrijirea persoanelor cu demență, prezentarea proiectului Erasmus+ *Using drama and storytelling in dementia care, Erasmus+ project presentation*

Psiholog Andreea Alexandra Vasile¹

¹Societatea Română Alzheimer, București, România

Proiectul Erasmus+ „Story2remember” a avut ca scop îmbunătățirea calității vieții persoanelor cu demență și a partenerilor de îngrijire a acestora, îmbunătățirea abilităților profesioniștilor din domeniul sănătății, creșterea incluziunii sociale a persoanelor cu demență și creșterea conștientizării cu privire la demență, prin utilizarea unei metodologii inovative, care are la bază drama creativă și arta povestirii.

Într-un parteneriat transnațional (România, Marea Britanie, Grecia, Bulgaria și Irlanda) s-a realizat: (1) o broșură care include atât aspectele teoretice cât și practice din acest domeniu; (2) un program de formare pentru profesioniști din domeniu; (3) un set de instrumente pentru îmbunătățirea comunicării între membrii familiilor și persoanele cu demență; (4) recomandări de politici publice în vederea construirii de „comunități prietenoase cu demența”.

Broșura conține o sinteză a utilizării dramei creative și a artei povestirii în îngrijirea persoanelor cu demență și o prezentare a beneficiilor acestor tehnici asupra bunăstării persoanelor cu demență și a partenerilor de îngrijire. Are la bază conceptele teoretice ale „incluziunii sociale”, pentru a arăta cum cercetătorii și practicienii din toată lumea, inclusiv din țările partenere din cadrul proiectului Erasmus+, folosesc aceste inițiative creative pentru a promova această fațetă importantă a persoanelor care suferă de demență.

Programul de training și manualul aferent pregătește profesioniștii din domeniul sănătății și al asistenței sociale cu informația, abilitățile și materialele necesare pentru implementarea programului „Story2remember”, în context de îngrijire a persoanelor cu demență.

Setul de instrumente include o prezentare scurtă a celor mai des întâlnite situații în care problemele de comunicare pot să apară, descrie cum arta povestirii și metodele alternative de comunicare pot fi folosite în aceste situații și oferă instrucțiuni pas cu pas pentru activități pe care membrii familiei pot să le facă împreună, pentru a exersa abilitățile lor de comunicare.

Recomandările de politici publice vin în sprijinul inițiativelor de creare de comunități „dementia-friendly” din cadrul Uniunii Europene.

The Erasmus+ project “Story2remember” aimed to improve quality of life of people with dementia and their care partners, improve health care professionals’ skills, increase social inclusion of persons with dementia and raise social awareness on dementia issue by using an innovative methodology based on creative drama and storytelling.

In a transnational partnership (Romania, UK, Greece, Bulgaria and Ireland) the project created: (1) a booklet regarding the research and practice within this field; (2) a training program for health care professionals in dementia care settings; (3) a toolkit to improve communication between family members and persons with dementia; (4) a public policy document to create dementia friendly communities.

Workshop-uri Workshops

The booklet provides an overview of how creative drama and storytelling are being used within the dementia care field and the benefits they may have for people with dementia and their care partners. It also draws on theoretical understandings of “social inclusion” to illustrate how researchers and practitioners across the Erasmus+ partner countries are using these creative initiatives to promote this important facet for people affected by dementia. The training programme and handbook were created to equip health and social care professionals with all the necessary information, skills and materials to guide the delivery of the “Story2remember” programme in care settings. The toolkit includes a brief presentation of the most frequent situations where communication problems may arise, it describes how storytelling and alternative communication methods can be used in these situations and it provides step by step instruction for activities that family members can do together with the person with dementia in order to train their communication skills.

The policy recommendation document supports initiatives for creating dementia-friendly communities across the European Union.

DTI – imagistică prin tensorul de difuzie

DTI – Diffusion Tensor Imaging

Dr. Mircea Medrea¹

¹Medinst Diagnostic Româno-German, București, România

Cuprins:

1. Principiile de bază ale difuziei: izotropă vs anizotropă;
2. Neuroanatomia conectivității;
3. Corelații clinico-anatomice – sindrom de deconectare;
4. Cartografia conectivității cerebrale în condiții normale și patologice.

Rezumat: Căile de conexiune ale substanței albe.

Între cortex, ventriculii laterali și nucleii bazali există o masă de fibre de substanță albă cu rol în conectarea la distanță a diferitelor arii corticale și cortico-subcorticale. Majoritatea își au originea sau terminația în cortex, unele aparținând aceluiași emisfer (fibre de asociere), altele conectând emisferale cerebrale între ele (fibre comisurale), iar altele conectând cortexul cu regiunile subcorticale (fibrele de proiecție). Excepție fac unele fibre ale substanței albe care conectează exclusiv zone subcorticale (fibrele comisurii anterioare). Fibrele menționate constituie împreună benzi de dimensiuni diferite, iar mai multe benzi formează căi de dimensiuni mai mari – fascicule sau tracturi.

Fasciculele se clasifică în căi de asociere, căi comisurale și căi de proiecție, unele putând conține fibre combinate (fasciculul uncinat). Pe de altă parte, unele fascicule pot fi constituite din fibre scurte sau lungi (fasciculul arcuat). Fibrele scurte constituie conectivitatea cortico-corticală lobară sau interlobară – fibre de tip U.

DTI se traduce prin imagistica tensorului de difuzie; DTT sau tractografia este o tehnică de reconstrucție 3D a tracturilor axonale pe baza datelor colectate prin DTI. Această tehnică a fost facilitată de progresele tehnologiei imagisticii RMN și vine în sprijinul neuroanatomiei convenționale pe care o completează într-un mod neinvaziv, prin punerea în evidență a direcției și a stării de integritate a căilor de substanță albă în condiții fiziologice normale, respectiv în anumite situații neuropatologice sau neurodegenerative.

Un alt avantaj al DTI este aplicabilitatea în disfuncționalitate clinico-anatomice, cum ar fi consecințele la distanță ale unei leziuni focale cortico-subcorticale, de exemplu sindromul de deconectare.

Imagistica prin rezonanță magnetică - principii fizice

Magnetic resonance imaging - physical principles

Fiz. Luminița Păun¹

¹Medinst Diagnostic Româno-German, București, România

Metoda se bazează pe proprietatea protonilor de H⁺ plasați într-un câmp magnetic puternic (0,2-3T) și excitați printr-un impuls de radiofrecvență (RF) de a emite un semnal care este prelucrat informatic și convertit în imagine. Formarea imaginii presupune achiziția și reconstrucția de date.

Instalația de rezonanță magnetică este formată din: magnet, bobine, sistemul de răcire, sistemul de gradient și cușca Faraday. Atomul ce joacă rolul de bază în IRM este ¹H, de aceea se numește și rezonanță protonică, format dintr-un singur proton și reprezentând 2/3 din atomii din organism.

Principalele etape ale examinării IRM: pacientul este introdus într-un câmp magnetic omogen (magnet); o undă radio generată de către aparatul de rezonanță magnetică este trimisă către țesuturile pacientului, interacționând cu acestea; după un interval scurt de timp această undă radio este întreruptă; ca răspuns la stimulul inițial, țesuturile pacientului emit la rândul lor un nou semnal radio, care este recepționat de aparat și este utilizat pentru reconstrucția imaginii.

Sursa semnalelor recepționate de aparat și care servesc la formarea imaginii este corpul pacientului, ce răspunde la magnetizarea la care a fost supus în timpul stimulului inițial.

Fenomenul de rezonanță magnetică constă în modificarea magnetizării nucleilor unei substanțe sub acțiunea simultană a unui câmp magnetic puternic static fix (B₀) și a unui câmp electromagnetic (undă de radiofrecvență).

Principiul rezonanței: un sistem fizic (mecanic, electric, magnetic) este rezonant atunci când este susceptibil de a-și modifica starea de echilibru și de a înmagazina energie sub influența unor solicitări externe, cu o frecvență particulară ce corespunde frecvenței de rezonanță a sistemului (frecvența Larmor).

Factorii de care depinde calitatea imaginii sunt: omogenitatea câmpului, raportul semnal / zgomot (SNR), contrastul, rezoluția temporală. Timpul de achiziție reprezintă un factor suplimentar ce influențează calitatea imaginii.

Particularități ale abordării și îngrijirii intraspitalicești a pacienților cu tulburări neurocognitive în contextul pandemiei COVID-19

Particularities of the approach and in-hospital care of patients with neurocognitive disorders in the context of the COVID-19 pandemic

Dr. Alexandru Pavel¹

¹Spitalul Clinic de Psihiatrie „Prof. Dr. Alexandru Obregia”, București, România

Tulburările neurocognitive reprezintă unele dintre cele mai frecvente patologii ale vârstnicului. Absența unui tratament farmacologic eficient, ce nu poate aduce modificări semnificative în prognosticul acestor pacienți, mută în prim-plan necesitatea nevoilor speciale. Astfel, este important să depistăm aceste nevoie speciale ale pacienților vârstnici, să identificăm semnele și simptomele bolilor, să punem cu atenție în balanță riscurile și beneficiile unei internări, cu atât mai atent în cazul internării nevoluntare.

Un studiu pilot, efectuat pe 29 de pacienți diagnosticați cu demență în boala Alzheimer, internați în spitalul „Prof. Dr. Alexandru Obregia”, a observat că există un cost mai mic pentru pacienții cu demență comparativ cu oricare altă tulburare psihică, posibil datorită unei durate mai scurte a spitalizării, administrării unui număr redus de medicamente, cât și a faptului că pacientul vârstnic se prezintă deseori investigat din punct de vedere al patologiilor somatice asociate. Aceste concluzii atrag atenția asupra posibilității reduse de tratament pentru acești pacienți în spital cât și faptul că îngrijirile necesare nu sunt acoperite pe parcursul spitalizării.

Pandemia COVID-19 a luat prin surprindere întreaga planetă. Chiar și acum, după aproape un an de la declararea pandemiei, nu putem evalua impactul real al acestei boli asupra populației vârstnice. Dintre toate persoanele infectate din România, 25.8% sunt persoane peste 60 de ani. Am comparat prezentările pacienților diagnosticați cu demență în perioada pandemiei comparativ cu aceeași perioadă a anului 2019. Am concluzionat că numărul de pacienți externați cu diagnosticul de demență a fost de 14 în anul 2020, comparativ cu 48 în anul 2019. Vârstnicii internați în perioada pandemiei au avut o vârstă mai redusă, un scor MMSE mai mic, însă cu un scor GAFS ușor mai mare și un scor la testul ceasului semnificativ statistic mai mare ($p=0.44$), comparativ cu cei internați în 2019.

Neurocognitive disorders are some of the most common pathologies of the elderly. The absence of effective pharmacological treatment, which cannot make significant changes regarding prognosis, brings forward the need for special needs. Thus, it is important to detect these special needs of elderly patients, to identify the signs and symptoms of diseases, to carefully balance the risks and benefits of admission, all the more carefully in the case of non-voluntary admission.

A pilot study, carried out on 29 patients diagnosed with dementia in Alzheimer's disease admitted to the hospital "Prof. Dr. Alexandru Obregia" found that there is a lower cost for patients with dementia compared to any other mental disorder, possibly due to a shorter duration of hospitalization, the administration of a small number of drugs and the fact that the elderly patient often presents himself investigated in terms of associated somatic pathologies. These conclusions draw attention to the reduced possibility of treatment for these patients in hospital and the fact that the necessary care is not covered during hospitalization.

The COVID-19 pandemic took the entire planet by surprise. Even now, almost a year later after the onset of the pandemic, we cannot assess the real impact of this disease on the elderly population. Of all the infected people

in Romania, 25.8% are people over 60 years old. We compared the presentations of patients diagnosed with dementia during the pandemic to the same period of 2019. We concluded that the number of discharged patients with dementia diagnosis was 14 in 2020, compared to 48 in 2019. Elderly people interned during the pandemic were younger, a lower MMSE score, but with a slightly higher GAFS score and a statistically higher significant clock test score ($p=0.44$), compared to those interned in 2019.

Impactul pandemiei COVID-19 asupra pacienților diagnosticați cu demență *The impact of the COVID-19 pandemic on patients diagnosed with dementia*

Dr. Simona Butnărașu¹, Dr. Rareș Clopoțel

¹Spitalul de Psihiatrie „Dr. Gheorghe Preda”, Sibiu, România

Anul 2020 ne-a marcat existența prin instalarea pandemiei COVID-19. Efectele acesteia asupra întregii populații au fost devastatoare, dar cele mai puternic afectate au fost persoanele în vârstă, printre care pacienții diagnosticați cu demență.

Pe lângă patologia somatică pe care aceștia o asociază, suprapunerea infecției cu noul coronavirus a determinat afecțiuni respiratorii, cardiace și cerebrale, ducând la agravarea stadiului demenței. Alți factori implicați în declinul cognitiv au fost izolarea socială, frica de a ieși în aglomerație, implicit de a consulta un medic, iar, în azile, interacțiunile reduse cu personalul medical, ceea ce a dus la instalarea depresiei, anxietății, chiar și a psihozelor în rândul pacienților diagnosticați cu demență.

În cadrul serviciului nostru am putut remarca modificări semnificative ale rezultatelor testelor MMSE aplicate pacienților luați în evidența noastră în perioada anterioară pandemiei, comparativ cu cele făcute la momentul internării din timpul pandemiei, internare ce s-a efectuat după finalizarea stării de urgență. De asemenea, am putut remarca un nivel crescut al stresului aparținătorilor, atât din punct de vedere al prognosticului patologiei vârstei a treia, cât și al siguranței persoanelor internate în incinta spitalului/căminului de vârstnici.

The year 2020 marked our existence with the outbreak of the COVID-19 pandemic. Its effects on the entire population were devastating, but the most severely affected were the elderly, including patients diagnosed with dementia.

In addition to the somatic pathology they already associated, the overlapping of the infection with the new coronavirus has caused respiratory, cardiac and cerebral disorders, leading to worsening dementia. Other factors involved in the cognitive decline were social isolation, fear of going out in the crowd, implicitly to consult a doctor, and, in asylums, reduced interactions with medical staff, which led to the onset of depression, anxiety, and even psychosis among patients diagnosed with dementia.

In our service we could notice significant changes in the results of MMSE tests applied to patients registered in the period before the pandemic, compared to those made at the time of hospitalization during the pandemic, hospitalization that took place after the end of the lockdown. We could also notice an increased level of stress of the relatives both from the point of view of the prognosis of the pathology of the elderly, and of the safety of the persons hospitalized inside the hospital/nursing home.

Studiu privind măsurile de diagnostic și tratament ale sindromului demențial în practica medicală curentă

A survey of attitudes towards the diagnosis and treatment of dementia syndrome in clinical practice

Dr. Adrian Diacăn¹, Dr. Eda Maliche Ciorabai^{1,2}, Dr. Camelia Mihaela Panțu²

¹Spitalul de Psihiatrie Palazu Mare, Constanța, România, ²Universitatea „Ovidius”, Constanța, România

Obiectivul studiului: Dezvoltarea medicinei a determinat creșterea speranței de viață, patologia specifică vârstnicilor înmulțindu-se, demențele punând probleme importante de sănătate publică. Scopul lucrării este de a analiza prezentările la camera de gardă din secția de psihiatrie, în perioada 21 august 2020 - 15 ianuarie 2021 și de a urmări patologia vârstei înaintate, contorizând mai ales demențele.

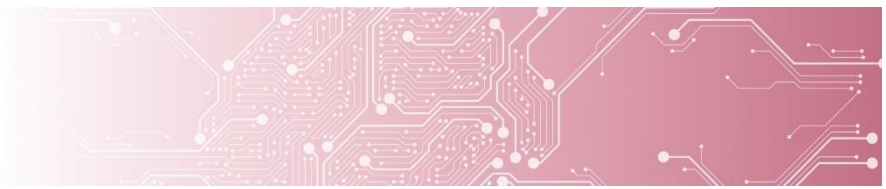
Material și metode: Pentru examinarea vârstnicilor am folosit interviurile standard, imagistica medicală și instrumente precum chestionarul NPI (inventarul neuropsihiatric), testul MMSE (Mini-Mental State Examination), ADL (scala de evaluare a funcționalității), criteriile DSM-V și ICD-10 încadrând diagnosticele.

Rezultate: Din totalul de 950 prezentări, 4% au avut ca diagnostic prezumtiv demența – cu diferite variațiuni, o treime necesitând internare. Media de vârstă a pacienților a fost de 75 ani, majoritatea bărbați, din mediul urban. Evidențiem importanța familiei în cazul pacienților cu demență, suportul social având un rol cheie în tratamentul și integrarea acestora. Am identificat 4 pacienți singuri sau instituționalizați într-un centru pentru vârstnici, fără sprijin și suport familial, cu prognostic rezervat. Simptomele care au determinat internarea pacienților provin, mai ales, din sfera cognitivă și cea comportamentală. Agitația psiho-motorie, heteroagresivitatea, tulburările prosexo-mnezice, deteriorarea cognitivă, au fost printre cele mai comune motive ale internării.

Concluzii: Sub aspect etiopatogenic, demența mixtă - tip vascular a fost mai frecventă în cadrul prezentărilor. Deși incidența demențelor nu a fost mare, internarea s-a impus în multe situații, drept consecința unui tablou psihopatologic periclitant atât pacientului cât și aparținătorilor, mai ales prin prezența factorilor de risc comportamentali. Tratamentul intraspitalicesc a inclus mici doze de antipsihotic adăugate celui antidemențial.

Purpose of study: The continuous development of medicine determined an increased lifespan, as well as the pathology of the elderly. Consequently, dementias are now a problem of public health. The purpose of our study was to analyze the presentations to the psychiatry ward during 21 August 2020 - 15 January 2021 and to identify the diseases of the elderly, especially dementia.

Materials and Methods: For the examination of the patients we used standard interviews, medical imaging, tools like the NPI questionnaire (neuropsychiatric inventory), MMSE test (Mini-Mental State Examination), ADL scale (Functionality evaluation scale), DSM-V and ICD-10 criteria for the diagnostics.

Results: From 950 patients, 4% have been identified with a presumptive diagnosis of dementia with different variations, from which a third have been hospitalized. The average age of the patients was 75 years, mostly men from urban areas. What needs to be addressed is the key role of the family and the social support regarding the adherence to treatment and social integration. We have identified 4 patients who lived alone or institutionalized in an elderly asylum, without support, with low life expectancy. The symptoms of hospitalized patients are comprised mostly from cognitive and behavior areas. As a result, psycho-motor restlessness,

attention and memory distress, cognitive impairment, aggressivity towards others have been among the most common grounds of hospitalization.

Conclusions: The diagnostic entity of dementia syndrome appear to be the mixt - vascular dementia type. Although the dementia's incidence was not at a high level, hospitalization has been decided in most situations, based on clinical psychopathological findings, in order to protect the patient and the family. Most clinicians are recommending small doses of antipsychotics to be added to antidementia medication.

Stresul profesional - Factor de risc major în boala Alzheimer *Professional stress - A major risk factor in Alzheimer's disease*

Dr. Ana-Maria Doscan^{1,2,3}, Dr. Mihaela Cosmina Niculescu², Dr. Adriana Manea³, Prof. Univ. Dr. Luiza Spiru^{1,2,3}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România, ²Clinica Universitară de Geriatrie, Gerontologie și Psihogeriatrie, Otopeni, România, ³Fundația Internațională „Ana Aslan” – Centrul de Boli de Memorie și Medicina Longevității, București, România

Introducere: Îmbătrânirea cerebrală precoce (obiectivată prin scăderea vârstei de debut a afectării neurocognitive) în segmentul de vârstă 35-65 de ani a devenit o preocupare majoră pentru medicina longevității. De aici și necesitatea de a investiga pe larg stresul profesional cronic și efectele acestuia asupra creierului uman, mai ales atunci când acționează ca factor de risc pentru boala Alzheimer cu debut precoce.

Obiective: Diagnosticul preventiv al vulnerabilității la stres, identificarea cerințelor care pot depăși capacitatea individului de a răspunde eficient, cuantificarea și obiectivarea stresului vor ajuta la încetinirea procesului de îmbătrânire cerebrală precoce.

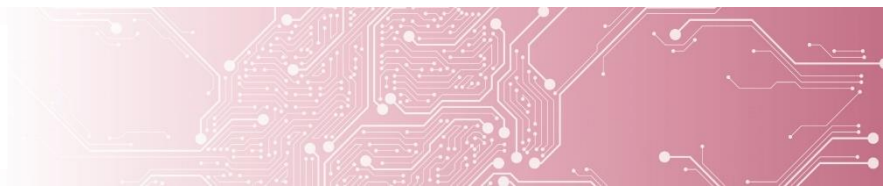
Metode: Studiul a fost conceput pentru a evalua stresul cronic profesional, care include: istoricul stresului în viața pacienților, evaluarea scalelor de stres neurocognitiv, evaluarea biologică a hormonilor stresului – determinarea urinară a serotoninei, melatoninei, adrenalinei / noradrenalinei, dopaminei și cortizolului salivar și măsurarea ratei variabilității cardiace.

Rezultate: Rezultatele studiului nostru, bazate pe evaluarea a 100 de pacienți cu vârste cuprinse între 35-65 de ani care lucrează într-un mediu profesional stresant, arată legătura dintre nivelurile crescute de cortizol și apariția manifestărilor clinice ale afectării neurocognitive în contextul stresului ocupațional persistent și, de asemenea, prezența tulburării depresive în istoricul de viață al pacienților, în contextul modificărilor biomarkerilor de stres.

Concluzii: Stresul profesional persistent poate provoca modificări în răspunsul normal de apărare al organismului la factorii de stres. Identificarea timpurie a factorilor de stres profesional, cunoașterea clinică și biologică a stresului, precum și dezvoltarea de măsuri preventive și personalizate pot defini o abordare viitoare în contextul prevenirii patologiilor induse de stres, cum ar fi depresia și anxietatea, dar și tulburările neurocognitive (de la deteriorarea cognitivă ușoară) până la boala Alzheimer cu debut precoce.

Introduction: Early brain ageing (objectified by decreasing the age of onset of the neurocognitive impairment) in the 35-65 years old segment has become a major concern for longevity medicine. Hence, the need to extensively investigate chronic occupational stress and its effects on human brain, especially when acting as a risk factor for early Alzheimer's disease.

Aims: Preventive diagnosis of stress vulnerability, identification of demands that may exceed the individual's ability to respond effectively, quantification and objectification of stress will help deceleration of early brain aging process.

Methods: The study was designed to evaluate professional chronic stress that includes: history of stress in patients' life, neurocognitive stress scales evaluation, biological evaluation of stress hormones – urinary determination of serotonin, melatonin, adrenalin /noradrenalin, dopamine and salivary cortisol and measurement of the heart rate variability.

Results: Our study results, based on the evaluation of 100 patients aged between 35-65 years old who work in stressful environments, show the link between elevated cortisol levels and the occurrence of clinical manifestations of neurocognitive impairment in the context of persistent occupational stress, and also the presence of depressive disorder in the patients' life history in the context of changes in stress biomarkers.

Conclusions: Persistent professional stress can cause changes in the body's normal defense response to stress factors. Early identification of occupational stressors, clinical and biological knowledge of stress, as well as the development of preventive and personalized measures, may define a future approach in the context of preventing stress induced pathologies like depression and anxiety, but also neurocognitive disorders (from mild cognitive impairment to early Alzheimer's disease).

Manifestări neuro-psihiatrice în infecția cu SARS-CoV-2 *Neuropsychological manifestations in SARS-CoV-2 infection*

Dr. Violeta Ion¹, Dr. Florina Cristescu¹

¹Centrul Medical Promemoria, București, România

Obiectivul studiului: Prezentăm două cazuri cu pacienți anterior diagnosticați cu boală neurocognitivă și discutăm manifestările neuro-psihiatrice apărute în contextul infecției acute cu SARS-CoV-2.

Material și metode: Am evaluat 2 pacienți diagnosticați cu boală neurocognitivă și comorbidități cardiace anterior prezentării, aflați pe tratament antidemential. Debutul simptomelor a fost cu aproximativ o săptămână anterior prezentării la consult, ambii pacienți având: astenie fizică, subfebrilitate, frison, inapetență, mialgii. Acestor simptome li s-au adăugat treptat: dezorientare temporală și spațială, tulburări de atenție și concentrare, agitație psihomotorie alternând cu somnolență diurnă și inversare ritm veghe-somn, dromomanie, agresivitate verbală și fizică. Ulterior evaluării s-a recomandat efectuarea testului PCR SARS-CoV-2, care a fost pozitiv. Pentru un pacient a fost necesară internarea, celălalt pacient a fost tratat la domiciliu. Biologic s-a evidențiat: sindrom inflamator, valori crescute D-Dimeri. Examenul computer tomograf infirmă leziuni ischemice sau hemoragice recent constituite, radiografia pulmonară indică modificări vechi de tip fibrotic, la un caz evidențiindu-se revărsat lichidian pleural. Pacienta internată a beneficiat de tratament antiviral, antibiotic și simptomatic, iar cel tratat la domiciliu de tratament simptomatic.

Rezultate: La evaluarea ulterioară s-a constatat ameliorarea tulburărilor comportamentale și cognitive.

Concluzii: Un studiu recent publicat în revista Neuroscience arată că proteina Spike a virusului SARS-CoV-2 poate trece bariera hemato-encefalică la șoarecii de laborator. În acest studiu se precizează că prezența proteinei S declanșează furtuna citokinică și leziunile microangiopatice de la nivelul vaselor mici cerebrale. În alt studiu, publicat în NEJM, se afirmă că la nivelul vaselor intracerebrale apar leziuni fără a se evidenția infecția cu SARS-CoV-2.

Objective of the study: We present two cases of patients previously diagnosed with cognitive disease and discuss the neuropsychiatric manifestations that appeared in the context of acute SARS-CoV-2 infection.

Material and methods: We evaluated 2 patients diagnosed with cognitive disease and heart associated diseases prior to presentation, on dementia treatment. The onset of symptoms was about a week before, both patients having: physical asthenia, low-grade fever, chills, loss of appetite, muscle pains. To these symptoms, there were gradually added: temporal and spatial disorientation, attention and concentration disorders, psychotic agitation, alternating with daytime sleepiness and reversal of sleep-wake rhythm, verbal and physical aggression. Following the evaluation, it has been indicated to perform the SARS-CoV-2 PCR test, which was positive. One patient was hospitalized, the other patient was treated at home. It was biologically highlighted: inflammatory syndrome, elevated D-Dimers. The computed tomography examination invalidated recently formed ischemic or hemorrhagic lesions, the pulmonary radiography indicated old fibrotic changes, in one case showing pleural effusion. The hospitalized patient received antiviral, antibiotic and symptomatic treatment and the one treated at home symptomatic treatment.

Results: The follow-up evaluation found improvement in behavioral and cognitive disorders.

Conclusions: A recent study published in Neuroscience shows that the spike protein of SARS-CoV-2 virus can cross the blood-brain barrier in laboratory mice. This study states that the presence of S protein triggers a cytokine storm and microangiopathic lesions in small brain vessels. Another study, published in the NEJM, states that lesions occur in the intra-cerebral vessels without evidence of SARS-CoV-2 infection.

Impactul pandemiei COVID-19 asupra aparținătorilor persoanelor cu demență Alzheimer

The impact of the COVID-19 pandemic on caregivers of patients with Alzheimer's dementia

Dr. Claudiu Gabriel Ionescu¹, Dr. Anca Talasman¹

¹Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România

Introducere: Pandemia COVID-19 a reprezentat o provocare în plus pentru persoanele cu demență Alzheimer, dar mai ales pentru aparținătorii lor, care au avut de confruntat izolarea socială, dificultatea accesibilității la serviciile medicale, agravarea simptomelor, fapt ce a contribuit la creșterea mortalității în rândul bolnavilor și a comorbidităților psihiatrice în rândul aparținătorilor.

Metodă: O revizuire a literaturii a fost efectuată în perioada decembrie 2020 - ianuarie 2021 în bazele de date Scopus, PubMed, Web of Science, folosind termeni de căutare: „demență”, „pandemie”, „aparținători”, „impact” și „COVID-19”, în ordine aleatorie. Au fost identificate 21 de articole care au prezentat rezultate legate de impactul psihologic și modalități de coping obținute din interviuri și chestionare.

Rezultate: Aparținătorii bolnavilor au prezentat stres indus de pandemie independent de diagnosticul de demență, cu o severitate superioară a celor care au sprijinit persoane cu demență Alzheimer formă severă, tulburări anxioase și depresive, teamă de a se infecta, „role overload”, neputință de a sprijini bolnavii, iar tratamentul persoanelor cu demență a fost amânat, întrerupt sau abandonat. Aparținătorii au încercat să adopte strategii de coping eficiente active (54%) și pasive (46%), precum: „timp pentru propria persoană”, activități în aer liber, confecționarea de măști pentru bolnavi, folosirea smartphone-urilor.

Concluzie: Evoluția și prognosticul demenței au fost influențate de pandemia COVID-19 prin impactul pe care aceasta l-a avut în primul rând asupra aparținătorilor prin dificultățile sociale, psihologice și materiale pe care aceștia le-au avut de înfruntat. Soluțiile pentru aceste probleme au fost reprezentate de serviciile de consiliere online de tip psihologic, economic și medical.

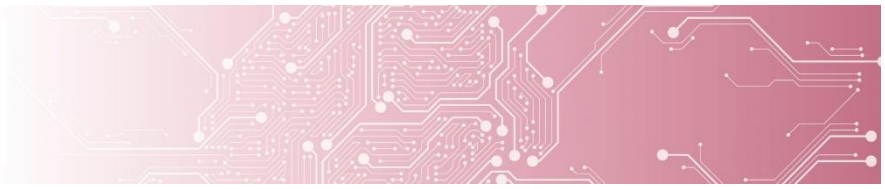
Background: The COVID-19 pandemic represented an additional challenge for people with Alzheimer's dementia, but especially for their caregivers who had to face social isolation, difficulty in accessing medical services, worsening of symptoms, which contributed to increased mortality among patients and psychiatric comorbidities among caregivers.

Methods: A literature review was performed between December 2020 - January 2021 in the Scopus, PubMed, Web of Science databases, using search terms: "dementia", "pandemic", "caregivers", "impact" and "COVID-19", in random order. 21 articles were identified that presented results related to the psychological impact and coping methods obtained from interviews and questionnaires.

Results: Patients with pandemic stress induced independently of the diagnosis of dementia, with a higher severity for those who supported people with severe Alzheimer's dementia, anxiety and depressive disorders, fear of infection spreading, "role overload", inability to support the patients while their treatment has been postponed, interrupted or abandoned. Caregivers have tried to adopt effective active (54%) and passive (46%) coping strategies such as: "time for oneself", outdoor activities, making masks for the sick, using smartphones.

e-Postere e-Posters

Conclusions: The evolution and prognosis of dementia were influenced by the COVID-19 pandemic through the impact it had in the first place on the caregivers through the social, psychological and material difficulties they had to face. The solutions to these problems were represented by online psychological, economic and medical counseling services.

Inflamația sistemică – factor agravant în evoluția demenței de tip Alzheimer (DTA)

Systemic inflammation – Aggravating factor in Alzheimer’s disease (AD) evolution

Dr. Adriana Manea³, Dr. Mihaela Cosmina Niculescu², Dr. Mihaela Minea³, Dr. Alexandra Răsuceanu Diaconescu^{1,2,3}, Dr. Ioana Ioancio^{1,2,3}, Prof. Univ. Dr. Luiza Spiru^{1,2,3}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România, ²Spitalul Clinic Universitar de Urgență „Elias” – Clinica Universitară de Geriatrie, Gerontologie și Psihogeriatrică, Otopeni, România, ³Fundația „Ana Aslan” Internațional – Centrul de Boli de Memorie și Medicina Longevității, București, România

Introducere: DTA este una dintre cele mai frecvente boli neurodegenerative la vârstnic. Mecanismul fiziopatologic specific este neuroinflamația (pseudoinflamație sau activare microglială) ce favorizează neurodegenerescența; are în centru agregate și plăci de beta-amyloid, protein-Tau hiperfosforilate, ce activează celulele microgliale și produc citokine proinflamatoare, oxid nitric, astrocite, ApoE4 și procese moleculare asemănătoare. Poate fi accentuată de inflamația sistemică – citokinele circulante cresc sinteza de citokine local, iar monocitele din periferie pot pătrunde în creier.

Obiective: Prin această prezentare de caz ne dorim să aducem în evidență legătura dintre inflamația sistemică cronică – DTA și inflamația acută – agravarea simptomatologiei.

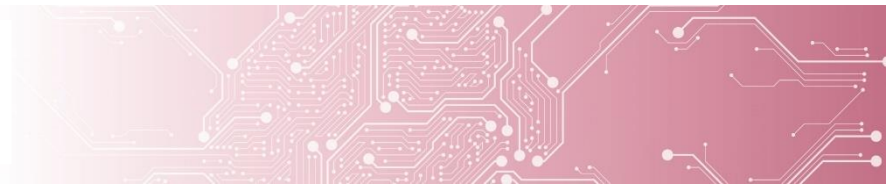
Material și metode: Pacientă în vârstă de 65 ani cunoscută cu tulburări de memorie pentru evenimente recente de 2 ani, cu RMN cerebral recent decelând atrofie cortico-subcorticală moderată, cu boală inflamatorie intestinală în tratament cu Acid 5-amino salicylic, diverticuloză colonică complicată cu sepsis și IRA remisă după antibioterapie, se prezintă la consult în Clinica de Geriatrie și Gerontologie la o lună după sepsis, pentru accentuarea tulburărilor de memorie, confuzii nocturne, un episod delirant acut, dificultăți în efectuarea activităților zilnice.

S-a efectuat evaluare geriatrică standardizată (EGS) ce a inclus Mini Mental State Examination (MMSE), Testul orologiului (TO), Testarea fluentei verbale (FV), Scala depresiei geriatrice (GDS), Activities of daily living (ADL), Instrumental Activities of Daily Living (IADL), s-au evaluat factorii de risc.

Rezultate: EGS a relevat: MMSE=14/30; TO=0/10; FV - literă și câmp semantic = 6 cuvinte/minut, ADL = 6/6 și IADL = 2/8. Pe baza EGS și RMN cerebral s-a diagnosticat DTA formă moderat - severă (DSM V), având simptomatologie accentuată postinfecțios. S-a inițiat terapia cu memantină cu evoluție favorabilă și s-a recomandat reevaluarea geriatrică, efectuarea de RMN cu volumetrie hipocampală și dozarea de ApoE4, serotonină.

Concluzii: Având în vedere accentuarea simptomatologiei la o lună după sepsis, am considerat că inflamația sistemică cronică suprapusă celei acute s-a corelat cu agravarea în evoluție a DTA.

Introduction: AD is one of the most frequent diseases in elderly population. The specific physiopathological mechanism is neuroinflammation that favours neurodegeneration; it contains clusters and beta-amyloid plaques, phosphorylated tau-proteins, that activate microglial cells and produce proinflammatory cytokines (TNF alpha, IL-1beta, IL-6), chemokines (IL-18), prostaglandins (PGE2), nitric oxide, astrocytes, ApoE4 and

similar molecular processes. It can be aggravated by systemic inflammation – circulatory cytokines elevate the local cytokine synthesis and the peripheral monocytes can permeate the brain.

Aims: Through this case-presentation we want to highlight the connection between chronic systemic inflammation – AD and acute inflammation – aggravated symptoms.

Methods: 65 years old patient known with memory impairment for 2 years, cerebral MRI describing moderate cortical - subcortical atrophy, inflammatory bowel disease (with 5-aminosalicylic acid medication), colonic diverticulosis aggravated with sepsis and impaired renal function in remission after antibiotics therapy, is admitted in our clinic at one month post-sepsis for aggravated memory impairment, nocturnal confusion, one episode of acute delirium, difficulties in everyday activities. The Standardized Geriatric Evaluation (EGS) was performed including MMSE, clock-drawing test (CDT), verbal-fluency test (VF), Geriatric-Depression-Scale (GDS), ADL, IADL, risk-factors.

Results: EGS results: MMSE = 14/30, CDT = 0/10, VF = 6words/minute, ADL = 6/6, IADL = 2/8. Corroborating EGS with the cerebral MRI, moderate-to-severe AD diagnosis was formulated, with post-infectious aggravated symptoms. NMDA-antiglutamatergic-antagonist therapy was initiated with favourable evolution and a complex geriatric assessment was recommended along with hippocampal volumetric MRI and serotonin & ApoE4 levels dosing.

Conclusions: Taking into account the symptoms aggravating at one month post-sepsis, we consider that the chronic systemic inflammation overlapping the acute one correlate with the aggravation on AD evolution.

Suport personalizat bazat pe dovezi pentru o viață sănătoasă și independentă la domiciliu – Platforma Big Data „Smart Bear”

Evidence-based personalized support for healthy and independent living at home – “Smart Bear” big data platform

Dr. Mircea Mărzan^{1,2}, Dr. Andreea Stamate¹, Prof. Univ. Dr. Luiza Spiru^{1,2}

¹Fundația „Ana Aslan” Internațional – Centrul de Boli de Memorie și Medicina Longevității, București, România,

²Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România

Alzheimer’s disease (AD), dementia mainly characterized by progressive memory and cognitive impairment, will become more prevalent by mid-century, constituting a major global health concern with huge implications for individuals and society. Therefore, SMART BEAR could help.

SMART BEAR is a multi-centric OBSERVATIONAL research STUDY (5 large-scale pilots, spanning 6 different countries – Greece, Italy, Portugal, France, Spain, Romania), aiming to implement state-of-the-art technology in the everyday life of elderly citizens with specific health challenges, by integrating off-the-shelf friendly to use devices into an innovative platform – SMART BEAR platform.

The SMART BEAR platform will act as an assisting and personalized tool for daily routine, integrating data collected through sensors, assistive smart medical devices and end-user input via structured questionnaires and interaction.

The Romanian pilot is conducted by ANA ASLAN International Foundation, an European Excellence Center for Neurocognitive Diseases (info.eadc) and a GERIATRIC/GERONTOLOGY AND OLD AGE PSYCHIATRY EXCELLENCE CENTER AND ACADEMIC CLINIC FOR ROMANIA.

Digital technologies as in SMART BEAR could contribute by cognitive stimulating serious games, lifestyle coaching for healthy dietary habits, physical and social activities, measuring performed activities, monitoring subsequent pathologies and therapy adherence, supporting better indoor orientation (intelligent lightings and sensors) and safer outdoors travelling (GPS location trackers).

Primary objective: the correlations between the compliance with the recommended interventions and the individual evolution on the cognitive status. The hypothesis is that participants with increased adherence to the recommended interventions (serious games – 3 sessions/week, physical activities – minimum 150 min/week) and social interaction will have better outcomes compared to those with lower adherence.

Secondary objective: the correlations between continuously monitored lifestyle parameters, (e.g.sleep quality) and individual cognitive & functional outcomes. The hypothesis is that better sleep quality will be correlate with better cognitive outcomes.

Novel technologies such as those to be employed in the SMART BEAR project have indeed the potential to benefit, assess, monitor and support older people to live independently and improve their quality of life.

Acknowledgment: H 2020-SC1-FA-DTS-2018-2020, Trusted digital solutions and Cybersecurity in Health and Care, TOPIC DT-TDS-01-2019, Smart and healthy living at home. This project has received funding from European Union’s Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement No.857172 (SMARTBEAR).

Key words: Cognitive Impairment, Smart Big Data Platform, healthy and independent living at home

Am întâlnit și Parkinson fericit! – prezentare de caz *We met a positive Parkinson story! – case report*

Dr. Sorina Nicoleta Munteanu^{1,2}, Dr. Aurelia Romilă^{1,2}, Dr. Mihai Cristian Marinescu^{1,2}, Dr. Violeta Diana Oprea^{1,2}, Dr. Liliana Dragomir^{1,2}, Dr. Cosmina Alina Moscu^{1,2}, Dr. Mihaela Anghel^{1,2}

¹Facultatea de Medicină și Farmacie, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România, ²Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sf. Apostol Andrei”, Galați, România

Introducere: COVID-19 este o actualitate modernă în bolile infecto-contagioase, produsă de infecția cu SARS-CoV-2. Vârstnicii cu demență în boala Parkinson prezintă o vulnerabilitate semnificativă în lupta cu infecția SARS-CoV-2.

Caz prezentat: Prezentăm cazul unui pacient de 86 de ani, gen feminin, din mediul rural, cunoscut în evidența neurologică cu demență în boala Parkinson și multiple comorbidități (hipertensiune arterială std. II, boală cardio-vasculară aterosclerotică, insuficiență renală cronică, fibrilație atrială cronică, tumoră malignă de ovar), care în data de 28.12.2020 este depistat pozitiv la infecția cu SARS-CoV-2 în serviciul pre-triaj al unității de primiri urgențe din cadrul Spitalului Clinic de Urgență „Sfântul Andrei” Galați și care este ulterior direcționat către spitalul suport-COVID, unde se instituie tratamentul conform protocolului pentru infecția cu SARS-CoV-2. După 2 zile de spitalizare, starea pacientului se degradează, statusul neurologic se depreciază, se instalează o stare de confuzie, episoade de agitație psihomotorie, dispnee și devine greu cooperant, motiv pentru care se decide transferul într-o secție ATI-COVID-19. La 3 zile de la admisia în ATI, în urma administrării tratamentului specific COVID-19, pacientul prezintă semne evidente de recuperare, își recapătă starea de conștiență, devine cooperant, stabil hemodinamic și respirator. După 12 zile de spitalizare, pacientul solicită externarea la domiciliu, contrar avizului medical.

Concluzii: Prezența comorbidităților neurologice, cardiovasculare, renale în asociere cu vârsta înaintată la pacienții infectați cu SARS-CoV-2 determină severitatea pacienților și, din păcate, mortalitatea crescută.

Introduction: COVID-19 is a modern actuality among infectious and contagious diseases caused by the SARS-CoV-2 infection.

Presented case: We are presenting the case of a 86 years old female patient, from the rural environment, known in the neurological records with dementia in Parkinson disease and multiple comorbidities (stage II hypertension, atherosclerotic cardiovascular disease, chronic renal failure, chronic atrial fibrillation, malignant ovary tumor), which is detected with SARS-CoV-2 in the pre-triage service of the emergency unit of the “Sfântul Andrei” Clinical Emergency Hospital Galați, subsequently being directed to the COVID-support hospital where the therapy according to the SARS-CoV-2 infection is instituted. After 2 days of hospitalization, the patient’s condition is degrading, the neuro status is impairing, confusion status installs, has psychomotor restlessness, dyspnea and becomes hardly cooperative, which is why the transfer to an ATI-COVID-19 unit is decided upon. Three days after the transfer in the ATI section, following the administration of the specific therapy for COVID-19, the patient presents obvious signs of recovery, restores her consciousness, becomes cooperative and hemodynamically and respiratory stable. After 12 days of hospitalization, the patient requires home discharge against the medical decision offered.

Conclusions: The presence of the neurological, cardiovascular and renal comorbidities, associated with the advanced age in SARS-CoV-2 infected patients leads to their severity and unfortunately to an increased mortality.

Evoluția severă a infecției cu SARS-CoV-2 la pacienții vârstnici cu demență și alte comorbidități – Studiu de caz

Severe evolution of SARS-CoV-2 infection in elderly patients with dementia and multiple comorbidities – Case study

Dr. Violeta Diana Oprea^{1,2}, Dr. Aurelia Romilă^{1,2}, Dr. Sorina Nicoleta Munteanu^{1,2}, Dr. Mihai Cristian Marinescu^{1,2}, Dr. Ion Mihai Georgescu^{3,2}

¹Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sfântul Apostol Andrei”, Galați, România, ²Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România, ³Spitalul Județean de Urgență, Brăila, România

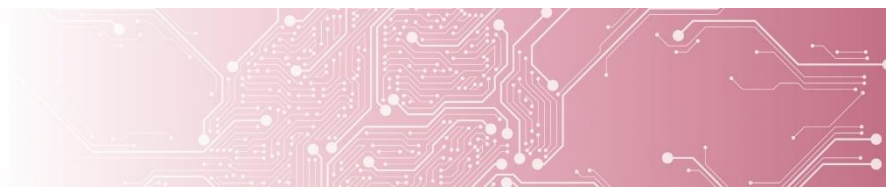
Introducere: Pacienții vârstnici cu demență sunt printre cele mai vulnerabile populații la infecția cu SARS-CoV-2 cu o evoluție nefavorabilă, așa după cum a fost deja sugerat de câteva studii publicate recent.

Caz prezentat: Pacient în vârstă de 71 de ani, diagnosticat anterior cu demență cu multiple comorbidități (ateroscleroză, AVC – accident vascular cerebral - ischemic drept vechi sechelar, HTA – hipertensiune arterială std. II/III, diabet zaharat tip II dezechilibrat, pe ADO – antidiabetice orale, BCR – boală cronică renală std. II/III, BRD, adenocarcinom colon operat) este depistat pozitiv la infecția cu SARS-CoV-2 la internarea în Clinica de Geriatrie și Gerontologie – Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sfântul Apostol Andrei” Galați și transferat într-un serviciu suport COVID-19. La internare, pacientul a fost evaluat conform protocolului standard de evaluare geriatrică, evidențiindu-se sindrom pseudobulbar cu deteriorare neurocognitivă (ADL= 2/6, IADL= 2/8, MMSE= 20/30). După tratament specific COVID-19, pacientul se externează ameliorat, însă la domiciliu starea sa se degradează și, la 2 săptămâni de la externare, se prezintă în Clinica de Geriatrie Galați cu stare generală influențată, episoade confuzionale, bradipsihie și bradilalie, diplopie, tulburări de gândire și judecată, stare depresivă. Evoluția este severă, după 5 zile de tratament complex cu neurotrofice, antidemențiale, antihipertensive, reechilibrare hidroelectrolitică, anticoagulante pacientul este transferat în ATI. Continuă deteriorarea stării generale cu instalarea comei; este declarat exitus la 10 zile de la internare, prin comă vasculară.

Concluzii: Cazul prezentat confirmă, din păcate, evoluția gravă și prognosticul nefavorabil al pacienților vârstnici cu multiple comorbidități de tipul HTA, diabet zaharat, insuficiență renală, la care se asociază și demența.

Introduction: Elderly patients with dementia are among the most vulnerable populations to SARS-CoV2 infection with an unfavorable evolution, as has already been suggested by several recently published studies.

Presented case: 71-year-old patient, previously diagnosed with dementia with multiple comorbidities (atherosclerosis, ischemic stroke sequelae, hypertension st. II / III, unbalanced type II diabetes mellitus on OAD – oral antidiabetics, CKD – chronic kidney disease st. II / III, RBBB – right bundle branch block, operated colon adenocarcinoma) tests positive for SARS-CoV2 infection at the admission in the Geriatrics and Gerontology Clinic – “Sfântul Apostol Andrei” Galați County Emergency Clinical Hospital, then transferred to a COVID-19 support hospital. Upon admittance, the patient is evaluated according to the standard geriatric evaluation protocol, highlighting pseudobulbar syndrome with neurocognitive impairment (ADL = 2/6, IADL = 2/8, MMSE = 20/30). After specific COVID-19 treatment, the patient is discharged, clinically improved.

At home, his condition alters and, 2 weeks after discharge, he presents at the Geriatrics Clinic in Galați with an influenced general condition, episodes of confusion, bradypsychia and bradylalia, diplopia, difficulty reasoning, depression. The evolution is severe, after 5 days of treatment with neurotrophic medication, antidementives, antihypertensives, hydroelectrolytic rebalancing, anticoagulants, the patient is transferred to the ICU. The deterioration continues with the installation of the coma; death is declared 10 days after admission, due to a vascular coma.

Conclusions: The presented case confirms, unfortunately, the serious evolution and the unfavorable prognosis of elderly patients with multiple comorbidities such as hypertension, diabetes, renal failure associated with dementia.

**Azarpazhooh M.R., Amiri A., Morovatdar N., et al. Correlations between COVID-19 and burden of dementia: An ecological study and review of literature. J Neurol Sci. 2020; 416:117013. doi:10.1016/j.jns.2020.117013*

***Reyes-Bueno J.A., Mena-Vázquez N., Ojea-Ortega T., Gonzalez-Sotomayor M.M., Cabezudo-Garcia P., Ciano-Petersen N.L., Pons-Pons G., Castro-Sánchez M.V., Serrano-Castro P.J. Case fatality of COVID-19 in patients with neurodegenerative dementia. Neurologia. 2020 Nov-Dec; 35(9):639-645. English, Spanish. doi: 10.1016/j.nrl.2020.07.005.*

Limitarea accesibilității pacienților vârstnici cu demență și alte comorbidități la spitalizare în clinica de specialitate de Geriatrie - Gerontologie Galați, în contextul pandemiei COVID-19

Restrictions during the COVID-19 pandemic determined the significant limitation of accessibility to hospitalization of elderly patients with dementia and other comorbidities in the Geriatric - Gerontology specialty Clinic Galați

Dr. Violeta Diana Oprea^{1,2}, Dr. Aurelia Romilă^{1,2}, Dr. Sorina Nicoleta Munteanu^{1,2}, Dr. Mihai Cristian Marinescu^{1,2}, Dr. Ion Mihai Georgescu^{3,2}

¹Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sfântul Apostol Andrei”, Galați, România, ²Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România, ³Spitalul Județean de Urgență, Brăila, România

Introducere și obiective: Internarea în spital este frecventă în cazul pacienților vârstnici cu multiple comorbidități, mai ales pentru persoanele care asociază o formă de demență. Studiul nostru și-a propus determinarea impactului pandemiei COVID-19 în ceea ce privește internările în Clinica de Geriatrie și Gerontologie – Spitalul Clinic Județean de Urgență „Sfântul Apostol Andrei” Galați pentru pacienții vârstnici diagnosticați cu demență, comparând datele 2020 vs. 2019.

Material și metodă: Au fost analizate 2 loturi de pacienți internați în perioada de 12 luni ianuarie -decembrie 2020 (413) comparată cu date similare din perioada de 12 luni ianuarie - decembrie 2019 (201).

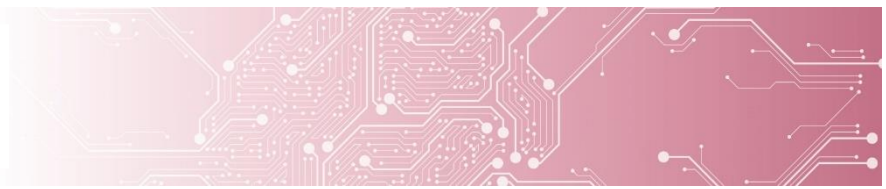
Rezultate: Restricțiile privind internările, impuse din cauza pandemiei COVID-19, au scăzut semnificativ în 2020, cu 51.3%, accesibilitatea la internarea pacienților vârstnici în Clinica de Geriatrie Galați. Scăderea accesului a fost și mai marcată în cazul pacienților vârstnici cu demență – reducere cu 56.6%, față de doar 47.3% diminuare a internărilor 2020 vs. 2019 la pacienții vârstnici fără demență. În cazul pacienților diagnosticați cu demență Alzheimer, proporția din total internări a ramas constantă în 2020 față de 2019 – 4%. Apartenența pe grupe de vârstă a pacienților cu demență internați a rămas relativ constantă în 2020 față de 2019. În 2020 a crescut proporția de pacienți cu demență, bărbați internați în clinica noastră – 38.9% față de 33.3% în 2019.

Concluzii: Rezultatele studiului prezentat evidențiază impactul negativ semnificativ al pandemiei COVID-19 asupra accesului la îngrijiri spitalicești al pacienților vârstnici, în mod particular pentru persoanele cu demență, precum și date sugestive privind importanța parametrilor demografici.

Introduction and objectives: Hospitalization is common in elderly patients with multiple comorbidities, especially for people with dementia. Our study aimed to determine the impact of the COVID-19 pandemic regarding hospitalizations in the Geriatrics and Gerontology Clinic – County Emergency Clinical Hospital “Sfântul Apostol Andrei” Galați for elderly patients diagnosed with dementia, comparing data in 2020 vs. 2019.

Material and method: We analyzed 2 groups of hospitalized patients during the period of 12 months January - December 2020 (413), compared to similar data from the 12 months period January - December 2019 (201).

Results: The restrictions on hospitalizations, imposed due to the COVID-19 pandemic, decreased significantly, by 51.3%, the accessibility to hospitalization of elderly patients in the Geriatrics Clinic Galați in 2020. The decrease in access was even more marked in the case of elderly patients with dementia – reduction by 56.6%,

compared to only 47.3% decrease in hospitalizations 2020 vs. 2019 in elderly patients without dementia. In the case of patients diagnosed with Alzheimer's dementia, the proportion of hospital admissions remained constant in 2020 when compared to 2019 – 4%. The age groups split of hospitalized dementia patients maintained constant in 2020 compared to 2019. In 2020, the proportion of male dementia patients hospitalized in our clinic increased – 38.9% compared to 33.3% in 2019.

Conclusions: The results of the presented study highlight the significant negative impact of the COVID-19 pandemic on access to hospital care for elderly patients, particularly for people with dementia, as well as suggestive data on the importance of demographic parameters.

**Afonso-Argilés, F.J., Meyer, G., Stephan, A. et al. Emergency department and hospital admissions among people with dementia living at home or in nursing homes: results of the European RightTimePlaceCare project on their frequency, associated factors and costs. BMC Geriatr 20, 453 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12877-020-01835-x>*

Rolul echipei multidisciplinare în scăderea consecințelor psihosociale ale vârstnicului în contextul pandemiei, într-un centru rezidențial privat

The role of the multidisciplinary team in reducing the psychosocial consequences of elderly in the context of the pandemic in a private residential center

Dr. Alexandra Răsuceanu Diaconescu^{1,2,3,4}, Dr. Maria Diaconescu^{1,2,3,4}, Prof. Univ. Dr. Luiza Spiru^{1,2,3,4}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România, ²Clinica Universitară de Geriatrie, Gerontologie și Psihogeriatrie, Otopeni, România, ³Centrul de Boli, Memorie și Medicina Longevității „Ana Aslan”, București, România, ⁴Clinica de Îngrijire, Asistență și Recuperare „Geronto Life Med”, București, România

Introducere: Odată cu apariția infecției SARS-CoV-2 s-au implementat măsurile de prevenție conform normelor și în casele de bătrâni. Măsurile implementate au implicații pe termen mai lung, în special asupra calității îngrijirii pacientului pluripatologic și cu boală de memorie care necesită îngrijire personalizată adaptată, oferită de către o echipă multidisciplinară, pentru a crește calitatea vieții.

Prezentare de caz: În timpul pandemiei, începând din martie, cadrul legislativ a impus izolarea în centrul rezidențial atât a pacienților, cât și a personalului care a petrecut alături de rezidenți săptămâni, în locul unui program de lucru de 12 ore, schimbare care a dus la creșterea calitativă a serviciilor oferite seniorilor internați. Pacienții au fost brusc despărțiți de contactul fizic cu membrii familiei și prieteni, fapt care a dus la creșterea sentimentului de abandon, decompensarea bolilor neurocognitive, dar și la incertitudinea și frica aparținătorului despre starea de sănătate a celui internat. Clinica a fost nevoită să adapteze programul de lucru și serviciile oferite pentru a crește calitatea vieții și a încerca minimizarea efectelor psihologice apărute în cadrul distanțării. Cel mai important rol a fost cel al psihologului și al kinetoterapeutului care au readaptat spațiul din clinică, conform normelor impuse, pentru a se asigura un mediu similar celui petrecut cu familia în timpul vizitelor.

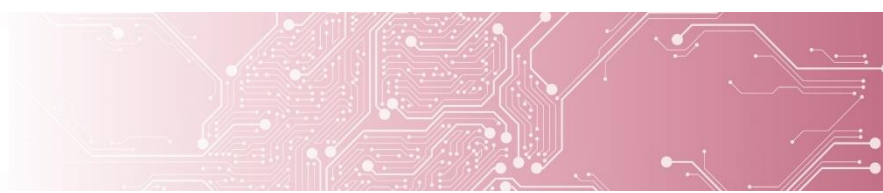
Pe lângă îngrijirea personalizată, pacienții au fost ajutați prin telecomunicație să păstreze legătura cu familia, crescând astfel interesul pentru folosirea dispozitivelor și a internetului de către aceștia.

Evaluarea psihometrică efectuată de la începutul pandemiei a evidențiat scăderea tulburărilor depresive și îmbunătățirea funcției cognitive în urma ajustării terapiilor oferite.

Concluzii: COVID-19 a adus provocări fără precedent și amenințări asupra vieții, relațiilor și bunăstării vârstnicilor instituționalizați care au nevoie de personalizarea terapiei ocupaționale în detrimentul polipragmaziei.

Introduction: With the appearance of SARS-CoV-2 infection, prevention measures were implemented according to the norms in residential homes as well. The implemented measures have long-term implications, especially on the quality of multi-pathological patient care and memory disease that requires adapted personalized care, provided by a multidisciplinary team, to increase the quality of life.

Case presentation: During the pandemic, which started in March, the legislative framework imposed the isolation in the residential center of both patients and staff who spent weeks with residents instead of a 12-hour work schedule, a change that led to increased quality of services for seniors hospitalized. The physical contact of patients with family members and friends was suddenly interrupted, which led to increased feelings

of abandonment, decompensation of neurocognitive diseases but also to the uncertainty and fear of the carer for the institutionalized patient. The clinic had to adapt the work schedule and services offered to increase the quality of life and try to minimize the psychological effects of distancing. The most important role was of the psychologist and the physiotherapist who readjusted the space in the clinic, according to the imposed norms, in order to ensure an environment similar to the one spent with the family during the visits. In addition to personalized care, patients were helped by telecommunication means to keep in touch with their families, increasing their interest in using their devices and the internet. The psychometric evaluation performed since the beginning of the pandemic showed a decrease in depressive disorders and an improvement in cognitive function following the adjustment of the therapies offered.

Conclusions: COVID-19 has brought unprecedented challenges and threats to the lives, relationships and well-being of institutionalized seniors who need personalization of occupational therapy to the detriment of multiple medication.

Impactul pandemiei COVID-19 asupra îngrijirilor acordate pacienților vârstnici cu depresie și demență Alzheimer

Impact of the COVID-19 pandemic on health care for elderly patients with depression and Alzheimer's dementia

Prof. Univ. Dr. Ana Maria Ciubară¹, Dr. Fabiola Sârbu¹

¹Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, România

Introducere: În contextul actual, în care s-a redus activitatea clinicilor în ceea ce privește pacienții cu boli cronice, sprijinul persoanelor vârstnice a devenit o necesitate, prioritar fiind accesul la serviciile de sănătate.

Obiective: O analiză comparativă a prezentărilor în starea de urgență cu starea de alertă și incidența tipului de spitalizare prin raportarea la patologii psihiatrice.

Metoda: În acest studiu au fost incluși 487 pacienți peste 65 ani internați în Spitalul de Psihiatrie „Elisabeta Doamna” din Galați, în perioada 01.03.-30.06.2020, cu respectarea tuturor normelor de evitare a contaminării cu virusul SARS-CoV-2.

Rezultate: Din totalul pacienților, un număr de 86 au fost cu diagnosticul Demență Alzheimer (F00.2), 35 cu Tulburare Depresivă Recurentă (F33) și 38 cu Episod Depresiv (F32), restul fiind diagnosticați cu alte tulburări psihice. Spitalizările de zi au avut peak-ul maxim incidențional în cazul pacienților cu demență Alzheimer (n=65, 40.88% din totalul prezentărilor, respectiv 61,32% din totalul spitalizărilor de zi).

Concluzii: Modelul de îngrijire a pacienților vârstnici trebuie să se adapteze cu succes la această perioadă critică de sănătate și socială, să garantăm continuitatea îngrijirilor păstrând siguranța pacienților, a familiilor și a personalului medical și să elaborăm noi strategii pentru monitorizare, cum ar fi folosirea aplicațiilor pentru smartphone, telemedicina fiind o soluție pentru viitorul apropiat.

Cuvinte cheie: pandemie, vârstnici, demență, depresie

Introduction: In the current context of declining clinical activity for patients with chronic diseases, support for the elderly has become a necessity, with priority given to health services access.

Objectives: A comparative analysis of the presentations in the state of emergency with the state of alert and the incidence of the type of hospitalization by reference to psychiatric pathologies.

Method: In this study were included 487 patients over 65 years hospitalized in the Psychiatric Hospital "Elisabeta Doamna" Galați, between 01.03-30.06.2020, in compliance with all rules to avoid contamination with SARS-CoV-2.

Results: Out of the total number of patients, 86 were diagnosed with Alzheimer's Dementia (F00.2), 35 with Recurrent Depressive Disorder (F33) and 38 with Depressive Episode (F32), the rest being diagnosed with other mental disorders. Day hospitalizations had the maximum incidence peak in the case of patients with Alzheimer's dementia (n=65, 40.88% of the total presentations, respectively 61.32% of the total day hospitalizations).

Conclusions: The elderly patient care model must successfully adapt to this critical period of health and social care, ensure continuity of care while maintaining the safety of patients, families and healthcare professionals and develop new monitoring strategies such as the use of applications for smartphone, telemedicine being a solution for the near future.

Keywords: pandemic, the elderly, dementia, depression

Provocări în managementul la domiciliu a pacientului vârstnic diagnosticat cu boală neurocognitivă, în condiții de pandemie

Challenges in the home management of the elderly patient diagnosed with neurocognitive disease, in pandemic conditions

Dr. Ștefan Sterea^{1,2,3}, Prof. Univ. Dr. Luiza Spîru^{1,2,3}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România, ²Spitalul Clinic Universitar de Urgență „Elias” – Clinica Universitară de Geriatrie, Gerontologie și Psihogeriatrie, Otopeni, România, ³Fundația „Ana Aslan” Internațional – Centrul de Boli de Memorie și Medicina Longevității, București, România

Introducere și obiective: Îngrijirea la domiciliu a unui pacient vârstnic diagnosticat cu boală neurocognitivă reprezintă un proces complex cu implicații majore atât pentru echipa medicală, cât și pentru îngrijitorul informal sau formal. În acest context, pandemia și regulile sale de izolare complică procesul de îngrijire. Lucrarea de față își propune să identifice consecințele acestor factori și impactul acestora asupra procesului de îngrijire al persoanei vârstnice cu boală neurocognitivă.

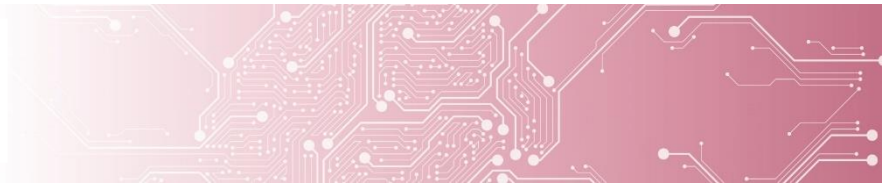
Material și metodă: În acest studiu retrospectiv am evaluat un grup de pacienți cu vârsta de peste 65 de ani, diagnosticați cu boală neurocognitivă ușoară sau majoră de etiologie degenerativă sau mixtă, în diferite stadii de evoluție. Evaluarea geriatrică standardizată a inclus istoricul personal, comorbiditățile și terapia, examenul clinic, bateria de teste psihometrice, statusul funcțional și social. S-a realizat o analiză descriptivă a consecințelor întâmpinate în procesul de îngrijire la domiciliu, pe baza informațiilor semnalate de către pacient și de îngrijitorul informal și formal.

Rezultate: Datele colectate au furnizat mai multe aspecte importante, cum ar fi: pesimismul accentuat legat de prezentarea la camera de gardă sau la un cabinet medical / la efectuarea de analize medicale; creșterea interesului familiei (ca îngrijitor informal) față de consultul medical la domiciliu și de continuarea terapiei în acest context, chiar în condiții de boală subacută, scepticismul legat de calitatea actului medical în condiții de spitalizare și de pandemie, capacitatea echipei medicale de a respecta măsurile de igienă și de a realiza un act medical corect în aceste condiții.

Concluzii: Este evident impactul negativ al pandemiei și izolării în procesul de îngrijire, atât prin limitarea accesului la actul medical și tratament, cât și prin consecințele defavorabile la nivel social (familial).

Introduction and purposes: Home care for an elderly patient diagnosed with neurocognitive disease is a complex process with major implications for both the medical team and the informal or formal caregiver. In this context, the pandemic and its rules of isolation complicate the care process. The present paper aims to identify the consequences of these factors and their impact on the care process in the elderly with neurocognitive disease.

Methods: In this retrospective study we evaluated a group of patients of 65+ years old, diagnosed with mild or major neurocognitive disease of degenerative or mixed etiology at different stages of evolution. The standardized geriatric evaluation included personal history, comorbidities and therapy, clinical examination, battery of psychometric tests, functional and social status. A descriptive analysis of the consequences encountered in the home care process was performed based on the information reported by the patient and the informal and formal caregiver.

Results: The data collected provided several important aspects, such as the pronounced pessimism related to the presentation to the Emergency Room or to a medical office or to the blood testing office, increasing the interest of the family (as an informal caregiver) towards the medical consultation at home and the continuation of the therapy in this context, even in conditions of subacute illness, skepticism about the quality of the medical act under pandemic and hospitalization conditions, the ability of the medical team to adhere to the hygiene measures and to perform a correct medical act in these constraints.

Conclusions: The negative impact of the pandemic and isolation in the care process is obvious by limiting the access to the medical act and treatment and by the unfavorable consequences at social (family) level.

Aportul Smart Technology în monitorizarea și tratarea la distanță a sechelelor post COVID-19 de tip neurologic și cognitiv

The contribution of Smart Technology in the remote monitoring and treatment of post COVID-19 neurological and cognitive sequelae

Dr. Amalia Teodora Vancea^{1,2,3}, Prof. Univ. Dr. Luiza Spiru^{1,2,3}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România, ²Spitalul Clinic Universitar de Urgență „Elias”, București, România, ³Fundația Internațională „Ana Aslan” – Centrul de Boli de Memorie și Medicina Longevității, București, România

În luna martie a anului 2020, Organizația Mondială a Sănătății a declarat epidemia cu noul coronavirus (COVID-19), cauzată de virusul SARS-CoV-2, pandemie. Până în prezent, s-a observat că, COVID-19, despre care se credea ca afectează în primul rând tractul respirator și plămânii, poate debuta și progresa cu o serie de simptome neurologice și cognitive la mai mult de o treime din pacienți. În unele cazuri, simptomele neurologice au fost motivul prezentării inițiale la spital, fără dispnee, în ciuda afectării pulmonare.

Acestea pot genera sechele post-COVID 19 de importanță semnificativă pentru pacienți și medicii curanți, deopotrivă. Printre aceste sechele se numără: afectarea cognitivă, neuropatia, accidentul vascular cerebral, convulsii, ataxie, meningoencefalită, disfagie, precum și tulburare de comunicare și limitarea activităților de autoîngrijire.

Telemedicina a devenit un mijloc adjuvant în acest context pandemic pentru furnizarea serviciilor medicale prin intermediul tehnologiei de ultimă generație, care facilitează comunicarea între pacient și terapeut prin videoconferință și platforme special concepute în acest scop. Atât persoane din mediul academic cât și entități comerciale au folosit aplicația smartphone-ului în această perioadă pentru a colecta date și pentru a încuraja pacienții să își declare simptomele și datele demografice, cu scopul de a susține consultul la distanță și de a facilita elaborarea protocoalelor de tratament potrivite pentru pacienți. Aceste aplicații au denumirea colectivă de Symptom Tracking Apps.

Monitorizarea la distanță reprezintă, deci, un aspect promițător al telemedicinii, care implică mai multe strategii, precum aplicații ale telefonului smart, GPS și device-uri Bluetooth pentru monitorizarea parametrilor de sănătate.

Bibliografie:

1. Ayoubkhani, D. (2021, ian 15). Epidemiology of post-COVID syndrome following hospitalisation with coronavirus: a retrospective cohort study. <https://doi.org/10.1101/2021.01.15.21249885>
2. de França, E. E. T. (2020). Distinct phenotypes in COVID-19 may require distinct pulmonary rehabilitation strategies. *Monaldi Archives for Chest Disease*.

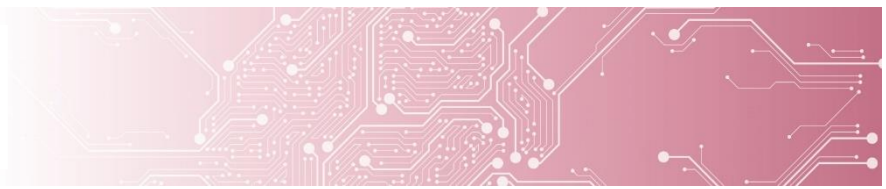
In March 2020, the World Health Organization declared the epidemic with the new coronavirus (COVID-19), caused by the SARS-Cov-2 virus, a pandemic. To date, it has been observed that COVID-19, which is thought to primarily affect the respiratory tract and lungs, may begin and progress with a number of neurological and cognitive symptoms in more than one-third of patients. In some cases, the neurological symptoms were the reason for the initial presentation at the hospital, without dyspnea, despite the lung damage.

These may generate post-COVID 19 sequelae of significant importance to patients and physicians alike. These sequelae include: cognitive impairment, neuropathy, stroke, seizures, ataxia, meningoencephalitis, dysphagia, as well as communication disorder and limitation of self-care activities.

Telemedicine has become an adjuvant in this pandemic context for the provision of medical services through state-of-the-art technology that facilitates communication between patients and therapists via videoconferencing and platforms especially designed for this purpose. Both academics and businesses have used the smartphone app during this time to collect data and encourage patients to report symptoms and demographics in order to support remote consultation and facilitate treatment protocol development suitable for patients. These apps are collectively called Symptom Tracking Apps.

Remote monitoring is therefore a promising aspect of telemedicine that involves several strategies, such as smart phone applications and GPS and Bluetooth devices for monitoring health parameters.

Abordarea adultului vârstnic cu demență în perioada pandemiei COVID-19 *Approaching the elderly adult with dementia during the COVID-19 pandemic*

Dr. Amalia Teodora Vancea^{1,2,3}, Prof. Univ. Dr. Luiza Spiru^{1,2,3}

¹Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila”, București, România, ²Spitalul Clinic Universitar de Urgență „Elias”, București, România, ³Fundația Internațională „Ana Aslan” – Centrul de Boli de Memorie și Medicina Longevității, București, România

Sindromul respirator acut sever coronavirus 2 (SARS-CoV-2) a provocat rapid o pandemie a bolii coronavirusului 2019 (COVID-19), solicitând foarte mult sistemele de sănătate din întreaga lume. Restricțiile sociale au avut un impact substanțial asupra managementului clinicilor ambulatorii, cu anulări sau amânări ale vizitelor pacienților.

Pacienții vulnerabili, precum persoanele vârstnice cu tulburări cognitive sau demență, au un risc crescut de morbiditate, iar probabilitatea de internare în unități de terapie intensivă și apoi de deces post infectare cu COVID-19 crește atât din cauza vârstei, cât și comorbidităților asociate.

În consecință, li s-a recomandat să adere la distanțarea socială, crescând povara îngrijitorului. Aceste măsuri ar putea conduce la o deteriorare cognitivă mai rapidă la pacienții cu tulburări cognitive și la agravarea simptomelor comportamentale și psihologice ale demenței, inducând la rândul lor suferință mai mare în rândul aparținătorilor și o suplimentare a eforturilor din partea personalului medical.

Mai mult decât atât, sindroamele neuropsihiatrice de demență în timpul COVID-19 par să sufere decompensări inclusiv din cauza acestei consecințe a pandemiei, și anume restricțiile sociale. Punerea în aplicare a asistenței pentru îngrijitori și prezența personalului calificat în căminele de îngrijire medicală sunt necesare pentru a restabili interacțiunea socială și a ajusta suportul tehnologic la nevoile pacienților.

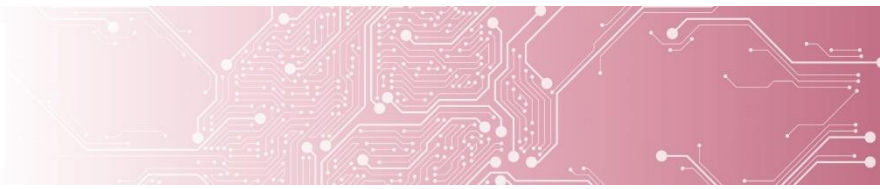
Societățile naționale și internaționale au făcut mai multe recomandări pentru îngrijirea demenței adresate tuturor pacienților cu demență și îngrijitorilor acestora.

Pandemia COVID-19 accelerează utilizarea telemedicinii și a tehnologiei digitale pentru gestionarea bolilor cronice neurologice. De asemenea, procesul de diagnosticare poate fi facilitat prin telemedicină și tehnologie digitală.

Bibliografie:

1. Alessio Simonetti et al., “Neuropsychiatric Symptoms in Elderly With Dementia During COVID-19 Pandemic: Definition, Treatment, and Future Directions”, septembrie 2020
2. Tousi, Babak, “Dementia Care in the Time of COVID-19 Pandemic”, iulie 2020

Severe acute respiratory syndrome coronavirus 2 (SARS-CoV-2) quickly caused a pandemic of 2019 coronavirus disease (COVID-19), putting pressure on most health systems around the world. Social restrictions have had a substantial impact on the management of outpatient clinics, with cancellations or postponements of patient visits.

Vulnerable patients, such as the elderly with cognitive impairment or dementia, have an increased risk of morbidity, and the likelihood of hospitalization in intensive care units and then death after COVID-19 infection increases due to both age and associated comorbidities.

Consequently, they were advised to adhere to social distancing, increasing the burden on the caregiver. These measures could lead to faster cognitive impairment in patients with cognitive impairment and worsening of the behavioral and psychological symptoms of dementia, leading in turn to greater suffering among relatives and increased efforts from the medical staff.

Moreover, the neuropsychiatric syndromes of dementia during COVID-19 appear to suffer decompensations due to the consequences of the pandemic, namely the social restrictions. The presence of caregivers and that of qualified staff in nursing homes are needed to restore social interaction and to adjust technological support to patients' needs.

National and international societies have made several recommendations for the care of dementia for all patients with dementia and their carers.

The COVID-19 pandemic is accelerating the use of telemedicine and digital technology to manage chronic neurological diseases. Also, the diagnosis process can be facilitated through telemedicine and digital technology.

VOLUM DE REZUMATE ȘTIINȚIFICE
Vol. XI, 2021, Ed. XI
ISSN 2783 - 9486
ISSN - L 2783 - 9486